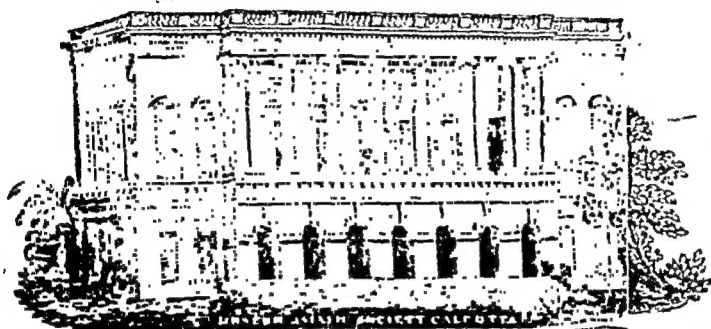

BIBLIOTHECA INDICA ;
A
COLLECTION OF ORIENTAL WORKS

PUBLISHED UNDER THE SUPERINTENDENCE OF THE
ASIATIC SOCIETY OF BENGAL.

NEW SERIES, No. 114.

THE
BADSHAH NĀMAH,

BY
'ABD AL-HAMID LAHAWRI

EDITED BY

Mawlawis Kabir Al-Din Ahmad and Abd Al-Rahim.

UNDER THE SUPERINTENDENCE OF
MAJOR W. N. LEES, LL.D.

FASCICULUS VIII.

CALCUTTA :

PRINTED AT THE COLLEGE PRESS.

1867.

در اثنای نهضت الویه ظفر پیکر از جنیر بدار الخلافه اکبر آباد زیارت
مقتدای ارباب تعقید و اطلاق - پیشوای رمز شناسان انفس و آفاق
و همدای سرگشتگان بادیه یقین - خواجه معین المله والدین - دریافته
بودند چنانچه در تضاعیف وقایع پیش از جلوس مقدس گذارده آمد
اما چون بعد از فوز بمرتبه خلافت الهی اینمعنی جلوه ظهور نیافته
بود - خاقان حقیقت احساس بمتابعت نیاگان بزرگوار که پس از
اورنگ نشیمنی بر تربیت جنت رتبت آن واقف سرایر کونی و الهی
رفته استمداد فتوح نموده اند بصوب اجمیر متوجه گشتند *

هفتم شهر رجب بآن شهر کرامت بهر ورود سعادت آمود فرموده
دولتخانه والا را که بر ساحل تالاب آنا ساگر ترتیب یافته به نزول
افدس فروغ آگین گردانیدند - حضرت جنت مکانی بریند این
تالاب دلپذیر عمارتی از سنگ مرمر بنا نهاده بودند - بفرمان سریر
آرای جهانبدانی حضرت صاحبقران ثانی جهر و کوه دولتخانه خاص
و عام در نهایت دلگشایی و روح افزایی انجام پذیرفته است - قریب
سه لک روپیه صرف این عمارت شده - از نصف کمتر در ایام
دولت حضرت جنت مکانی - و بیش از نصف درین عهد سعادت
مهد - پایان روز از دولتخانه معلی تا مزار خلد آثار آن آسوه
اصحاب تحقیق از روی ادب پیاده رفته رسم زیارت بتقدیم رسانیدند
و مبلغ ده هزار روپیه بصدقه و مستحقین آن مکان فردوس نشان
بخشیدند - بمسجدی که در ایام مراجعت از جنیر حکم بنای
آن صادر شده بود و پس از جلوس مقدس بصرف چهل هزار روپیه
باتمام رسیده تشریف فرمودند - و بعد از نماز شام بدولتخانه والا

گشت . و پادشاه داد و ستد . و مال داد و داشت . و از آنکس که بداد و داد
آمد . و یک فانی داشتش . و بود . و از آنکس که خدمت و اسب
فرازش یافت . *

تجدید افواج ملوک و امیران در مرزبان دهنده بود

چون از پادشاه عزیزت خلایق و ولایت دهنده بود . و پادشاه داد
و ستود . و پادشاه داد و ستد . و مال داد و داشت . و از آنکس که بداد و داد
آمد . و یک فانی داشتش . و بود . و از آنکس که خدمت و اسب
فرازش یافت . *

و بیست و پنج راجه پادشاه و معتقد خان و دیگر مناصب از آنرا
در خور مرتبت خلعت و اسب عزیزت نموده بداد . و خوب سرخص
گردانیدند . اگرچه شاهنشاه فاک بارگاه پیش از چاروس مبارک

آغاز دهم سال

فرخنده مال ازدور اول جلوس مقدس
شه‌نشاہ بیہمال و بادشاہ با فرو اقبال

روز جمعہ غرہ جمادی الثانیہ سنہ ہزار و چہل و شش مطابق
فہم آبان ماہ دہم سال فرخ فال از جلوس اقدس سریر آرای
خلافت و جہانبانی آغاز شد - و ابواب مسرت بر روی روزگار باز
نشاط آئینی تازہ گرفت - و عشرت رونقی بی اندازہ *

دوم ساحت اوجین بنزول اعلام نصرت فرجام منور گشت -
میر فیض اللہ مخاطب برحمت خان را خلعت و علم مرحمت
نمودہ بسرکار بیجاگدہ کہ در تیول او بود دستوری دادند *
دوازدهم موضع کبچوری از مضامین برگنڈ رام پور مخیم اقبال گردید
چون موضع مذکور وطن را و ہتی سنگہ بود یک فیل بعنوان پیشکش
گذرانید - و بعنایت خلعت سر برافراخت *

شانزدہم نواحی پرگنڈ خیر آباد دایرہ شد - و از انجا کہ گذار
اردوی گیہان پوی از پرگنڈ پالیتھہ کہ در اقطاع مادھو سنگہ است
واقع شد - موہن سنگہ و جچہار سنگہ پسران او دولت ملازمت
اندوختہ یک فیل پیشکش نمودند - و ہردو بہرحمت خلعت
و اسب سرافراز گردیدند *

بیمت و یکم منداور از توابع پرگنڈ بروہہ مرکز ریات جہانکشا

دولت آسمان موات منتظر است ایامی آن بازگشته و زمان
 مملکت بر تافت - پس از رسیدن امرای خان دوران بهادر پادشاه
 حویر کردن نظایر فرمان شد که مطابق تپو و خان مشایخ الیه و در
 قلعه دار را در دولت قلمگاه جاگیر تن نه یابد - و از پیشگاه عذابت
 خان دوران بهادر را خامت خاصه و اسب از طوایف خاصه با یوق
 طایف و فیل از حلقه خاصه با یوق فخر و ساده فیل سرجهت نموده
 فرستادند - مغل خان واد زین خان کوکد باغمان پانصدی ذات و
 پانصد سوار بمقصد دوهزاری ذات و هزار و پانصد سوار و بقلعه
 داری او دیگر نوازش یافت •

سه هزار تن ذات و هزار و پانصد سوار و خطاب حبش خان برای
 پیدای مفتاح از درگاه جهان پناه آسمان نموده بقلعه اوسه که در
 اندامی قبل حصن اودگیر بآن مکان رفته بود از ترتیب ملچار رشید
 خان را با گزوه‌ی جنگ آزمای نبود گرا بمحاصره گذاشته بود
 شناخت - و به بهوجراج قلعہ دار گفته فرستاد که اگر بتازگی از
 تسلیم قلعه اودگیر عبرت گرفته بی سخت‌نارزار حصار واکذار - از
 دستبرد بهادران قلعہ کشا رهایی خواهد یافت - و الا بکیفر اعمال
 ناپایسته گرفتار خواهد آمد - چون از قبول اینمعنی خبری بخان
 دوران بهادر نرسید - بیکار گزینان نصرت آئین را اشارت نمود تا در
 تسخیر آن سعی نمایند - با آنکه از بالای قلعه توپ و تفنگ پی هم
 می انداختند شیوان بیشه و غا در اندک وقتی ملچارها بشندق
 نزدیک رسانیده از هر جانب فتنه‌ها دوآیدند - دزدان را از دیداین
 جسارت ارمان استبداد متنزل گردید - و از امن پژوهی زینهار
 طایبند - بهوج راج قلعه‌دار که تشمت خاطر او از همگان افزون
 بود جز سپردن حصار راه نجات نیافته بخان دوران بهادر گفته
 فرستاد که قلعہ را می سپارم بشرطیکه امان نامه داده مرا در زمره
 بندگان درگاه والا در آورید - و بعد ازان که خاطرش مطمئن گردید
 بیست و نهم جمادی الاولی که از ابتدای محاصره تا این تاریخ
 سه ماه سپری گشته بود خان دوران بهادر را دیده حصار سپرد -
 سر کرد عساکر فیروزی هزار تن ذات و پانصد سوار منصب برای
 از تجویز نموده بدرگاه عرش اشتباه معروض داشت - که از نظم و
 نسق قلعہ خاطر فراهم آورده و اهتمام خان را که بقدم بندگی این

جز اطاعت چاره نیافته نزد خان دوران بهادر درآمد - و روز پنجشنبه
هشتم جمادی الاولی که از آغاز محاصره تا این وقت سه ماه و کسری
گذشته بود قلعه را با اسمعیل نبیرة ابراهیم عادلخان که در آنجا محبوس
بود و محمد عادلخان برای گرفتن او بلطایف الحیل میدی را
مستمال میگردد انید به بندهای بادشاهی سپرد - و چنان حصار
استوار که بر فرق کوهچه از سنگ و ساروج در کمال متانت اساس
یافته و سوای خندق ژرف که بر دور آن کنده اند خندقی دیگر در
سنگ پدید آمده از مواد فزونی رسانت آن در متین گشته است -
بکمتر مدتی مهخر گردید - اسمعیل پسر درویش محمد است و
نخستین پسر ابراهیم عادلخان و همشیره زاده محمد قلی قطب الملک
چون ابراهیم عادل خان میخواست که پسر درم او محمد جانشین
گردد بدولت نام غلامی کلاونتی که در نوکرجی او اعتبار تمام یافته
قلعه دار بیجا پور شده بود در مرض موت وصیت نمود - که بعد از او
محمد را بسری بردارند - پس از آنکه ابراهیم از جهان گذشتنی در
در گذشت و محمد بر مسند حکومت نشست - درویش محمد را
نابینا گردانید - زنان درویش محمد اسمعیل را که در آن ایام شش
ساله بود مصحوب چندی پنهانی نزد بی نظام فرستادند - باشد
که از چنگ دشمنان رهائی یابد - و از بیم آنکه مبادا رسیدن
اسمعیل شهرت پذیرد و خاطر عادلخان از آن انحراف گیرد نادیده
پیش میدی مفتاح قلعه دار او را گیر روانه ساخت - و مدت ده
سال اسمعیل را در آنجا بنزدان نگاه داشت - و درین وقت که حصن
او را گیر مفتوح گردید او را حواله نمود - خان دوران بهادر منصب

ملیچار پرداخت - نظر بهادر خویشگی و اهتمام خان و پهلوان درویش
 سرخ را درون قصبه محاذی دروازه جنوبی - سرافراز خان دکنی و
 سزادار خان والد لشکر خان و چندر سن بذیل را مقابل دریچه قلعه
 که میان جنوب و مغرب واقعست - و تابندگان مبارز خان و حسن آقای
 روسی با طایفه برق انداز و زلفی آهون زن را غریبی حصن که نقب
 پذیر بود معین ساخت - و مقرر نمود که هرگاه ملیچار گزینان را
 بکمک احتیاج افتد - تابندگان خود را بفریسد - دلیران کار طلب
 بدستگیری حماسه و پایمردی جلالت ملیچارها پیش برده شروع
 در کندن نقب نمودند - و چون نقبها بقلعه نزدیک رسید حصار
 نشینان را پای ثبات از دست رفت - و سید مفتاح حبشی پاسبان
 قلعه مضطرب گشته بخاندوران بهادر پیغام داد که اگر مرا در سلک
 بندهای درگاه خواقین پناه منخرط سازند قلعه را می سپارم - خان
 دوران بهادر با آنکه ملتسمات او را قبول نمود آن کوتاه بین آرزوهای
 دیگر که شایستگی پذیرائی نداشت در میان آورد - خان مشار الیه
 نقبی را که سر پهای برج شیر حاجی کشیده بود آتش زد - اگرچه
 تمامی آن برج که دورش نزدیک صد گز بود با توپ و منجنیق و
 دیگر ادوات پیکار که بر فراز آن بود پیرید - لیکن ازان رو که خلی
 بقواعد حصن ارک راه نیافت سردار لشکر فیروزی دران روز دلاوران
 نبرد آیین را از پورش باز داشته بمفتاح گفته فرستاد که اگر از
 عاقبت بینی و خرد گزینی حصار بارلیائی دولت پایدار بسپارد
 بجان امان می یابد - و الا زود باشد که طعمه شمشیر آتش افشان
 فتنه نشان مبارزان ظفر شان گردد - سیدی مفتاح از طغیان هراس

عبد الرحیم خالخانان که خدمت فوجداری کانگره بدو مفوض بود
از شوریدگی دماغ افزوا گزیده - بذابران وقاص حاجی را بعنایت
خلعت و خنجر مرصع و بجهت لزوم فزونی جمعیت برای ضبط
محال کوهستان باضافه هزارری ذات و هزار سوار و دو بیست سوار
بمنصب دو هزارری ذات و دو هزار سوار و بخطاب شاه قلی خان
و عنایت علم و اسب قبیچاق و فیل بلند پایگی بخشیده بخدمت
مذکور معین گردانیدند *

بیست و چهارم رانا جگت سنگه را بفروستادن سرپیچ مرصع
و شمشیر مرصع مصحوب کلیدان جهالا که از جانب رانا بدرگاه خواقین
پناه آمده بود مفتخر ساختند *

درین ایام میمنت انتظام به نیرنگی اقبال خاقانی حصار
اودگیر و قلعه اودیسه مفتوح گردید - تبئین این مقال آنکه - چون
خاندوران بهادر بفرمان والا بعد از انقیاد عادلخان بتسخیر قلاع
مذکوره مقید گردید - نخست پیاسبانان هر دو قلعه پیغام داد که
اکنون که همگی حصون و ولایات بی نظام از شگرفی اقبال گیتی
آرای شهنشاه اقلیم کشا مسخر گشته - و عادلخان از خواهش ناروای
این دو قلعه باز آمده - اولی آنکه قلعه را باولیای دولت قاهره
واگذارند - و الا عن قریب هر دو حصار بجبر و قهر مفتوح خواهد
شد - و جان و مال شما عرضه تلف خواهد گشت - آن عاقبت
فشناسان بی اساس مآل کار بنظر در نیاورده باستحکام برج و باره
پرداختند - خاندوران بهادر روز یکشنبه بیست و پنجم محرم در
سوان قصبه اودگیر دایره نموده بعد از ملاحظه دور حصار بتقسیم

صوب توجه نموده بذات اقدس هشت قلاده شیر تَنار قوی چنگ را بدفنگ شکار فرمودند - و شیر بچه را ملانژمان رکاب اقبال زنده گرفتند - ساکنان آن سرزمین از اصرار سباع مذکوره رهایی یافته زمزمه دعا و فزونی عمر ابد انتمای پادشاه شیر شکار بفلک دوار رسانیدند *

ششم جمادی الاولی تربیت خان بعنایت خلعت و علم واسپ سرافراز گشته بمالش مرزبان جیت پور که از فتنه گرائی و تباه پسیجی بوه زنی و شقارت اندوزی می پرداخت - دستوری یافت - درین تاریخ پدشکش معتقد خان هشت فیل که از او دیسه ارسال داشته بود بذطر اکسیر اثر در آمد - و از افیال مزبوره يك فیل بگوهر اکلیل خلعت مهین پادشاهزاده والا قدر مرحمت شد *

دوازدهم تربیت خان بادرآگ شرف ملازمت مباحی گشت - و رمیندار ولایت جیت پور را که تاب صدمات کند اوران نصرت شعار در خود نیافته از راه انکسار پیش آمده بود همراه آورده بسعدت آستان بوس فایز گردانید - امان بیگ از اصل و اضافه بمنصب هزاری هزار سوار و خدمت قلعه دارمی حصار قلعه هار سر بلند گردید *

چون موسم بارش منقضي شد اعلام اقبال شانزدهم از راه ارجین و گپاتی چاندا بصوب دار الخلافه نهضت فرمود - فدائیکان را بمرحمت خلعت و اسپ با زدن مطلا سرافراز گردانیده بگورک پور که در اقطاع او مقرر بود رخصت نمودند - از آنجا که از عرضداشت وزیر خان بمس'مع جلال رسید که میرزا خان واک شاه نواز خان بن

این فدویست و فی الواقع فیدلی نامی جز آن نداشت بموجب اشارت
واله که در تغه'ریف فرمان قدر توان مرقوم بنسط قدسی نهط که بدام
عده'الملک خاندوزان بهادر شرف صدور یافته بود و نقل آن بنظر
این فدوی در آمد قبل از ورود این فرمان عالیشان رونق درگاه
آسمانجاء شده است - بسمثل که داخل فیدلخانه'معنی شده باشد -
با'نکه اطاعت بفعل آمده - لیکن چون خالی فرستادن مرغه داشت
مناصب نبود - و تسمی'که قایل فرستادن باشد نزد فدوی نمانده -
حیرت داشت که چه کند - چنانچه عیادت و وکالت پناه موسی'الیه
بعرض خواهد رسانید - درین اثنا پیش بعضی تیار'المامی که
بوزن الماس سابق بود و در آب و رنگ بران رحبان داشت - و
صاحبش مدعی آن که الماس کهنه'ست - بهم رعیده - اگرچه ظاهر
امت که الماس بدین وزن هرچند که خوش آب و رنگ باشد لیاقت
آن ندارد که تنها فوستاده شود اما بحکم - مایه'یدرک کلاه'تیتربک
کله - خوریده بر ارسال آن جسارت نمود - اطع'کریم و کرم عمیم مذر
خواه حقارت آن خواهد شد - زیاده'ترک ادب می نماید - ظال
ظلیل سلطنت و خفت و عظمت و فرمان روائی بر مفارق عالم
و عالمیان پاینده باد *

چون بعرض مقدس رسید که در بیشه'نواحی حصن ماندو
شیر بصیار فراهم آمده بسکن آن مکان و ده'نوردان ایذا میرعاندند -
و درون حصار در آمده'آدم می ربایند - چنانچه سکنه'ماددو
بر گذارند - که در اندک وقتی افزون از دویست کس گرفتار
چنگل آن جان شکران خون خوار گشته اند - خاقان مهر گستر بدان

در آید - عمر نوح و امتداد زمان بآن کفایت نکند * بیت *

اگر سالها عذر لطف تو خواهم * برون نایم از عهده آن کماهی
همان به که آبرو باطفت گذارم * که هم لطفت از خود کند عذرخواهی

چون علامات طلوع آن کواکب درخشان از مشارق عاطفت واحسان
سمت ظهور یافت - علی العادة المستمرة که لازمه ارادت و وظیفه
بندگی این مرید موروثی است - بافدام استکانت و خضوع استقبال
کرده بوظایف تعظیم و تکریم و مراسم ادب و تسلیم قیام نمود -
چنانچه شمع ازان شاید از عرضه داشت سیادت و عزت دستگاه
مومنی الیه بر ایستادگان پاینده - بربراعالی بمنصه ظهور رسیده باشد -
و امیدوارست که بعد از وصول مشار الیه بسجادات استقام درگاه
خدیق پناه حقیقت صدق ارادت - و خلوص عقیدت - و انقیاد
حکم مطاعه - و پیروی اوامر لازم الاطاعه - این فدوی صادق الراه
بسماع جاه و جلال رسد - و بآن وسیله مجددا در سلک مریدان
خدمت بقدرت و قویم الاختصاص در آید - و بعضی اشارات ذات
مشاریت و حکم مطاعه لازم الاطاعه که در مطاوعی آن منشور اقبال
شرف تشریف یافته بود، بقدر داندیر سیادت و وکالت آیات مشار
نیه و نیت و خیریت نصاب شایخ محمد طاهر که بیاروی بخت
سودت آید پس آن درگاه آسمان جاه استسعاد یافته مشمول
میراث سعادت نسبت به پیش جان و جان رسید - و همه را بمعنا
تذکره بهر ذنب توبه قبول نموده توفیق امتثال اوامر مطاعه
- مرید زود رسید به خیریت است - و فیل گجموتی که در
- خستید - در راه آن تازیانه یافته که هر آمد فیلان نامی

مرنوبت کائنات از وصمت تغیر و تبدیل مصون و مسمون - بود -
 و شبیه بی شبه و نظیر مبارک که از برکت وصول فیض موصول
 آن عطیة عظمی - و میامن ورود مسعود آن موهبت کبری - متن
 فراق زمانی براحت وصال جاودانی تبدیل یافت - و نکایت حیران
 ملازمت حضور قابض للذور - بسعادت لقای وافر السرور - تبدیل
 شد - و مصوب سادات و عزت دستگاه عهدة السادات الاجلاء خواجه
 ..زاهد ارسل یافته بود * مصراع *

بسعادتى که تولا بدو کند تقریر

کالوحى المنزل من السماء بمیامن ورود سراسر مسعود تارک مفاخر
 و فرق مباهات این مرید موروثی را عرش فرسا گردانید - و عنایت
 فیل ظفر نشان که بی شایده تکلف و غایله تصلف تا غایت فیلی
 باین حسن اندام و خوشخوئی و باین لطافت ترکیب و تناسب
 اعضا و نکو منظری بنظر این فدوی در نیامده است - و یستعمل
 که تا حال واقع نشده باشد که باین مثابه فیلی از فیلخانه والا بهیچ
 یکی از مریدان ثابت الارادة عنایت شده باشد - مع بعضی تبرکات
 ذات البرکات که نمونه حلهای جنان - و رشک نغایس جهان -
 بود - فرق عزت را با راج دولت رسانید - شکر نعم و سپاس آلاء
 منحصر در اعتراف بعجز و قصور میداند - چه اگر خواهد که اداء
 شکر یک لطف از الطاف گوناگون و تفقذات از حد و حصر بیرون
 که در ضمن فرمان عالی شان عطوفت عنوان نسبت باین مرید
 صادق الاعتقاد مندرج بود نماید - سالها از عهده آن نمیتواند
 برآمد - و اگر در مقام سپاس یک عنایت از عنایات مذکوره فوق

عالمیان پرتو اندازد - اتحاف درگاه آسمانچاه - وا هدااء بارگاه عرش
 اشتباه اعلیٰ حضرت - کیوان رفعت - فریدون حشمت - گردون
 بسطت - سلیمان جاه - عالم پناه - مهر رخشان سپهر سلطنت و جهان
 بانی - ماه درخشان آسمان خلافت و کشور ستانی - سلطان سلاطین
 الاوق - خاقان خواقین العصر بالارث و الاستحقاق - مالک ممالک
 اقالیم سبعة بالطول و العرض - جالس سریر انا جعلناک خلیفة
 فی الارض - خسرو سلیمان فر نو شیراز داد - و دارای خورشید رای
 سکندر استعداد - ناصب رایات عالیات فتح و ظفر - رافع اعلام
 نصرت فرجام سلطنت هفت کشور - معمار خانه دولت و دین -
 مصداق کریمه فضل الله المجاهدین علی القاعدین - خدایگان عرصه
 عالم - واطه امن و امان زمره بنی آدم - پادشاه سلیمان اقتدار -
 مسیحی آثار - افضل و اکمل خواقین روزگار - ادام الله تعالی مآثر
 سلطنته و خلافته - و حشمته و اقباله علی صفایح الشهور و السنین -
 و اشاع احکام معدلته و نصفته و ایهته و جلاله فی السموات و الارضین -
 بجاء محمد سید الاولین و الآخرون - گردابیده - بعرض ایستادگان
 میس خلد برین - و بسمع بار یافتگان محفل فردوس قرین -
 میرساند - که همایون توقیع زریع منیع - و گرامی فرمان جهان
 مطاع عالم مطیع - که از موقف مرحمت و ذره پروری - و مقر عطوفت
 و مرید نوازی - بنام این فدوی صادق الاراده شرف نفاذ یافته بود
 و در ضمن هر حرف آن عنایتی - و در طی هر سطر آن مکرمتی
 اندراج داشت - مع لوح مبارک همایون - و صفحه ذهاب مرحمت
 مشحون - که بلاخلاف - نمودن لوح محفوظ خالق بیچون - و به مثابه

قرار داد که همیشه بهرین دستور در تمام آن ملک خطبه میخوانده باشند - و زر را بسکه مبارک ما مسکوک می نموده باشند - و پیشکشی که مقرر فرموده بودیم بدرکاه والا ارسال داشت - و قبول نمود که از جمله آنچه بنظام الملک میداد هر سال در ملک هون که هشت ملک رویه باشد بصرکار خاصه شریفه رساند - بنابراین ما تقصیرات گذشته او را عفو فرمودیم - و ملکی که در تصرف آن عمده ارباب دول است برو مقبر و مسلم داشتیم - خدا و رسول خدا را شاهد این مراتب ساخته حکم می فرمائیم - که مادام که آن قطب فلک ایالت و اولاد و احفاد او بشریط مذکوره عمل نمایند و خلاف آن نکنند - ارشاد الله تعالی از ما و از فرزندان نامدار بر خوردار ما و ابرای عالمقدار ما ضروری بملک آن مرید نخواهد رسید - و خلاف یهودی که درین لوح طه که در ثبات ثانی لوح محفوظ است منقوش گشته بعمل نخواهد آمد - و این قرار نسه بعد نسل همچو حد کنندار استوار خواهد بود - هفتم شهر ربیع الثانی هفده هزار و چل و شش هجری مطابق هفدهم ماه شهریور سنه نه جلوس مقدس سمت تحریر یافت *

سواد عرضه داشت قطب الملک که در سپاس

گذاری عنایات مزبوره ارسال داشته بود

عرضه داشت مخلص صادق اذمتقد - و مرید موروثی فدویت نهاد - عبد الله قطب الملک - تحفه دعائی که کربیدان ملاه اعلی را استقبال آن زبید - و هدیه ثنائی که لمعات شوارق آن بر عالم و

خاصه و اسب از طویلۀ خاصه با زین مطلا سرافراز گشته بمنصبیل که
 در جاگیر او مقرر بود مرخص گردیدند - شاه نواز خان باضافۀ پانصد
 سوار بمنصب چار هزارعی ذات و دو هزار و پانصد سوار - و حسن
 نبیره یاقوت خان باضافۀ هزارعی پانصد سوار بمنصب سه هزارعی دو
 هزار سوار - و دتاجی باضافۀ هزارعی ذات بمنصب سه هزارعی هزار
 سوار نوازش یافتند - کلیان جهالا که رانا جگت سنگه اورا بتمنیت
 گدازمی فتوحات تازه با پیشکش فرستاده بود - و لختی از حال
 او در تضاعیف سوانح سال هفتم نگارش یافته - دولت بار اندوخته
 پیشکش گذرانید - چون نهال چند جوهری که حسب الحکم برای
 انتخاب و قیمت جواهر پیشکش همراه عبداللطیف بگلکنده رفته بود
 در روز پذیره شدن قطب الملک فرمان قدر توان و تبرک خاقان زمان
 را نگین یاقوت نادر قیمتی در دست او دیده و عبداللطیف از شنیده
 روزی که پیشکش او از نظر انور گذشت عبد اللطیف و جوهری
 مذکور حقیقت آن گرانمایه گوهر معروض داشتند - بعلامی افضل
 خان که همواره عرائض ملت مساتش بعرض مقدس میرسانید حکم
 شد که باو بنویسد تا آن انگشتری بفرستد - قطب الملک پس از
 وصول نوشته علامی انگشتری مذکور که یاقوتش بوزن دوازده رتی
 است و کمال خوش رنگی و تمام عیاری دارد به پیشگاه حضور
 فرستاد - و بواسطت علامی از نظر اشرف گذشت - و پسندیده
 خاطر خورشید مآثر گردید - و پنجاه هزار روپیه قیمت قرار یافت -
 و عوض پنجاه هزار روپیه که از قیمت پیشکش او کم آمده بود
 محسوب گردید - شیخ محمد طاهر بفرستادن قطب الملک بعذایت خلعت

[illegible]

بیست و شش: در این روز، دریا نیز بر گشتی عبور فرمودند.

تہذیب و تمدن قمری وزن

[illegible]

۱۰۸ - بیستم خان بعد از ایت خلعت

داشته باشد اختی بتمایغات رسمی پرداخت - و ازان رو که آن خطا
اندیش در یافت که درین سرزمین کارش روانی نخواهد گرفت
بهزاران پریشانی و سرگردانی ببخداد و روم رفت - و پس ازایری
کام و ناکام به تده آمد - از اینجا که اجل . موعود آمد و موعودش
نزدیک رسیده بود در اینجا نیز این دعوی ازو سر برزد - خویش
خان صوبه دار تده بعد از آگاهی آن فکوهیده حال خسران من را
مسلسل ساخته روانه درگاه آسمان جاه گردانید - چون بدارگاه جلال
رسید وقاص حاجی که او را در بلخ دیده بود شناخته حقیقت
بعرض مقدس رسانید - از پیشگاه جهانبدانی استعسار رفت که
وقاص حاجی را می شناسی - گفت می شناسم و اشاره بدو کرد -
بموجب حکم عالم آرای نظام پیدایش آن مدهوش نا بشری را از
بار سرش که دیو خانه اکاذیب بود سبک ساختند - و او را بسزای
کردار نا سزا رسانیدند *

نهم ربیع الاول آما افضل تیولدار برود بهرمان طلب از صوبه
گجرات آمده شرف ملازمت اندوخت - و بهرحمت خلعت واسپ
و خدمت دیوانی دکن مباحی گشته مرخص گردید - و واسپ
از طوبه خاصه بازمین طلای مینا کار و ساده مصیوب او پیداشاه
زاده والا گهر محمد اورنگ زیب بهادر عنایت شد *

شب دوازدهم مبلغ مقرر بفقرا عطا فرمودند - فردای آن
به پیشکاری انبال از دریای تپتی بر کشتی گذاره فرموده ساحل
آترا محط سراق جاه و جلال گردانیدند - شصت اسپ عراقی
با برخی اشیای نفیسه که وزیر خان صوبه دار دار السلطنه

و سیوم شهر ذی الحجه سنه هزار و چهل و پنج هجری مطابق
نهم ماه خرداد سنه نهم جلوس مقدس *

ایالت ولایت دکن که شصت و چهار قلعه دارد پنججاه و سه بر
جبال مرتفعه و یازده بر روی زمین - و مشتمل است بر چهار صوبه
یکی دولتآباد با احمدنگر و دیگر محال که آنرا صوبه دکن نامند
و حاکم نشین این ولایت که بنظام الملک تعلق داشت سابقا
احمدنگر بود بعد از آن دولتآباد گشت - دوم تلنگانه - و این در صوبه
بالاگهات واقع شده - سیوم خاندیس که حصار آن باسیر و شهر
برهانپور که چهار گروهی قلعه مذکور است شهرت دارد - چهارم
برار که ایلچپور حاکم نشین آن است و حصن مشهور نواحی ایلچپور
کویل است که بر فرق کوه اساس یافته و بحصانت و رصانت از دیگر
حصون آن ملک امتیاز دارد - و صوبه سیوم بالکل و از برخی چهارم
پایان گهات آباد است - و جمع هر چهار درارب دام است که موافق
دوازده ماه پنجم کرور روپیه باشد پیداشاهزاده کامگار بخت بیدار
محمد اردنگ زیب بهادر مغوض گردید *

بیستم صفر مطابق غره اسر داد آن نور حدیقه خلافت را بمرحمت
خلعت خاصه با چارقب و جمدهر بر صبح با پهلوانخانه و شمشیر صرمع
و صد اسب عراقی و صد ترکی و مهاسندر نام فیل خاصه با ماده فیل
و دو لک روپیه نقد سر بلند گردانیده از حوالی دولتآباد مرخص
ساختند - و اتمام فتح قلاع ده گانه که از جمله چهل قلعه ملک بی نظام
ساهو و دیگر فساد پیشگان متصرف بودند و انواع فائزه آنرا در محاصره
با سایر تیول داران هر چهار صوبه بهمراهی آن اختر فلك معالی

آن عدالت پناه بیاری بخت اختیار بزدگی و اطاعت نمود - و عوایضی که دلالت برین مراتب می نمود ارسال داشت - تقصیرات گذشته آن عدالت پناه را عفو فرمودیم - و در مقام عنایت در آمده تمامی ملکی که از عادل خان مرحوم بطریق ارث یافته بود برر مسلم داشتیم - و از روی سرید نوازی از ملک نظام الملک نیز محال و نکو و قلعهائی که در آن محال است و قلعه سوپور و محال متعلقه آن و قلعه پرینده و چارده محال متعلق بدان قلعه و ولایت کوکن یا قلعهائی که در آن است و برگانه بهالکی و جیت کوپا و چاکنده را بآن عدالت مرتبت عنایت نمودیم - و مقدر شد که سایر ملک نظام الملک بممالک محروسه منظم باشد - اما این عنایات مشروط است بآنکه نظام الملک و نظام الملکیه اصل در میان نباشند - و آن عدالت پناه متعرض محال که از سابق و حال درین سرحد غمیمه ممالک محروسه گشته نگیرد - و از حدود خود که درین مرتبه قرار یافته تجاوز نماید - و اگر باند از درگاه والا از روی بی سعادت بی قرار نماید او را در ملک خود جای ندهد - خدا و رسول خدا را شاهد این مراتب ساخته حکم می فرمائیم که مبادام که آن عدالت پناه و اولاد و احفاد او بشرط مذکوره عمل نمایند و خلاف آن نکنند انشاء الله تعالی از ما از فرزندان کامکار نامدار برخوردار ما و از امرای عالیقدر عا ضرری بملک آن عدالت پناه نشواید رسید و خلاف عهدی که درین اوج طلا که در ثبات ثانی لوح محفوظ است منقوش گشته بعمل نشواید آمد - و این قول و قرار نسلا بعد نسل همپو رسد مکن در استوار خواهد بود - تصریح فی تاریخ بدست

نام را که در بلندی و تیزمندی و زیبایی بهترین اخیال عادلخان بود پسند فرمودند - و خان مشار الیه از خود نیز پیشکش دوک روپیه از قسم جواهر و غیر آن گذرانید - و از جمعه دو میل که عادل خان بار داده یکی که به نکوئی منظر و تناسب اعضا متصف بود بشرف پذیرائی رسیده داخل اخیال خاصه گردید - و فیل دیگر بار عنایت شد - و حکم فرمودند که ولایت بیجاپور بر عادلخان مسلم داشته حصار پرینده را که پیشتر بنظام الک متعلق بود و قلعه دار بحرص زر آنرا بعادلخان داده با لواحق بار واگذارند - و ولایت کوکن که بر ساحل دریای شور طولانی واقع شده - و نصف بار ونیمه به بی نظام تعلق داشت - بانیمه بی نظام که مشتمل بر بندر جیول و قلاع متین است نیز بار مرحمت شد - و چون عادلخان فیلان نامی خود را روانه درگاه والا ساخته معروض داشته بود که فیل خوب نزد من نمانده - از روی عاطفت لال سونها نام فیل از حلقه خاصه با یراق نقره و جل مخمل زربفت و ماده و هرنه تقویر پارجة گجراتی از مخمل زر بفت و غیر آن بالوح زرین که عهد نامه والا از منشات علامی افضل خان بران مرتسم بود همراه محمد زمان مشرف امطبل فرستادند *

سواد عهد نامه

ایالت و شوکت پناه - عدالت و نصفت دستگاه - زبد ارباب دول - عمده اصحاب ملل - خلاصه مریدان - عادلخان - یونفور عنایات با دشاهانه مقتخر و مستظهر بوده بداند - که چون درینولا

از تفاع راینات فیروززی سمات از درامت

آباد بسمت مانند و نکارش دیگر سونج

چون خاطر ملکوت ناظر از تسخیر قلاع دکن و قلع و قمع مفسدان
 و پرداخته آمد - و عادل خان از توقف مراکب اقبال باندیشه آنکه
 مبادا کشایش بیجاپور نیز سرکوز طبیعت اشرف باشد خایف
 گشته مکرر بوسیله اوایامی درامت گردون صوات معروض داشت
 که اکنون که سهام انجمن دخواه صورت یافته و حصانی چند که
 آنرا ساهو و غیره متصرف اند من تکفل تخلیص آن مینمایم - اگر
 الویه ظفر طراز بمستقر هربر ختقت راهی گردد باشد که رعایا و
 برابا بکار خود که ازان باز مانده اند بپردازند - خاقان زمان از و نور
 رامت و فزونی شفقت که فطری و طبعی این برگزیده آلهی
 است همدعم صفر مطابق سیم تیر در ساعت مسعود با دای حق
 گزین و خاطری نشاط آگین بصوب با صواب مانند که در موسم
 برسات بفزونی گل و سبزه روح افزای نظر گیان میگردد مراجعت
 فرمودند - بعزیمت آنکه تا سپری شدن ایام بارش و مسخر گشتن
 بقیه حصون که خان دوران بهادر و خانزمان بهادر بگرفتن آن
 سامور بودند - و دفع فتنه ساهو و برخی ضلالت پیدشان دیگر - بسیر
 و شکار آن مکان نزاهت نشان عشرت افزای خاطر اقدس باشد -
 درین تاریخ مکرمت خان از بیجاپور آمده بتقدیل عتبه و الارخ بر
 افروخت - و پیشکش عادل خان از جواهر نفیسه و مرمع آلات
 گزیده و فیلان کوه نهاد و اسپان تازی نژاد و دیگر نوادر اشیا و نقود
 بنظر انور در آورد - اعلی حضرت از جمله این انیال فیل امان الله

اظهار اقدس در آمد از پیشگاه حضور حکام بود و آن کلماتی بود
 مداحان و قاضی عبدالمعز نزد قطب الملک و که در داس برادر
 راجه بکر صاحبیت پایش نظام الملک برای آوردن پادشاه
 گشتند - و چون بنیاد اک زوید و با قاضی که گذارش داشت مستحب
 فرستادهای درگاه را و کتبی ایشان بآستان قدس رسید - بان شاه
 گیتی ستان عرضه داشت سوار کرد این دلق عظیم مستحب بود
 عبد اللہ واد - بد قلم بن - بد مستعد خان باره و که بعد از موت
 عمش - بد علی اصغر مخاطب بدیف خان بن - بد مستعد خان
 بالتماس اعلی حضرت جهانگیری از پیشگاه عزابت حضرت جنت
 مکانی بخطاب سیف خان سرافرازی یافتند بود خدمت حضرت
 جنت مکانی فرستادند - از آنرو که اختیار سعادت باطن
 حضرت نموده بود - و شیون دولت مستقل گشته - و متذکران سعادت
 برهنمونئی شقاوت از اختص اعلی حضرت که - رمایه سعادت
 دینی و دنیوی و پیرایه برکت موزنی و موهوبی است - بی بهره
 بودند - آنچه در برابر این کار شکر ف که بداند ذوالجلال و اقبال
 عدو مال و تدبیرات صایده و افکار ثاقبه و ترددات نمایان خدیو
 ممالک ستان - و ضرب سیوف و طعن رماح خاها جهان - تیدید
 پذیرفته - حیرت افزای دیده دران آزمون کار - و ناسخ کارنامههای
 رستم و اسفندیار است - و امروز شهنشاه دوران با کمال قدرت و
 دستگاه - و فزونی مکنت و جاه - و ظهور فتوحات بزرگ و تسخیرات
 سترگ - بآن مباحثات میفرمایند - از احسان و تحسین و متایش و
 آفرین متوقع بود جلوه ظهور نیافت *

نغایس و از آنجهه بدست لک روپیہ عمارتخان و ہژدہ لک روپیہ
قطب الملک و دوازده لک روپیہ نظام الملک بطریق پیشکش
ارسال دارند - و محال مشترکہ کہ در تصرف نظام الملک است
و جمعی چارہ کور دام باصفیای ساطنت متعلق باشد - شرحش
آنکہ در عہد دولت سہد حضرت عرش آشیانی اختی ہرکدات بالکل
داخل ممالک مستردہ نشدہ بود برخی ازان در تصرف اولیای
دولت آسمان عولت بود و پارہ بدست نظام الملک و از انرو کہ
بار اول در حبانیکہ دنیاداران دکن باہم متفق گشتہ ولایت بالاکبات
و قلعہ احمد نگر متصرف گشتہ بودند - و خدیو اورنگ و دیہم
بدکن رسیدہ و از زمان انتزاع مملکت نمودہ سی لک روپیہ پیشکش
گرفتہ بودند - قرار چنان یافتہ بود - کہ آنچہ در زمان حضرت عرش
آشیانی مفتوح گشتہ بود بہ بندہای بادشاہی تعلق پذیرد - شرکت
درین محال باقی مانده بود - درینو حکم فرمودند کہ محال مشترک
بالکل داخل ممالک مستردہ باشد - و چون عبدالعزیز حکم اقدس
شرف اندوز گردید - از انجا کہ دل از حدیث برگرفته بود و دست
از نیات شستہ بقبول و اذعان آن ملت برخویش نہادہ معروض
داشت - کہ محال مشترکہ باولیای دولت می سپارم و دوازده لک
روپیہ حصہ نظام الملک بلا توقف میرسانم - قطب الملک نیز از
گفتہ سن بیرون نبست - اگر عادل خان در نیاید و سرتابی نماید
فوجی بسرکردگی راجہ بکرماجیت دستوری یابد - کہ این غلام ہمراہ
بودہ ولایت اورا پی سپرد موائب خواهد گردانید - و زیادہ بر آنچہ
حکم میشود ازو خواهد گرفت - بعد ازان کہ ایدمعنی بموقف عرض

خودش بقلعه دولتآباد پناه برد - افواج قاهره سه روز در کهرکي بوده
 عمارات شهر و نظام الملك و عذیر بنخاک سیاه برابر ساخته رو
 به پتن گذاشت - تا از انجا بملك آباد و معمور نظام الملك که
 ولایت سزگمه نیر و ناسک و آن نواحی باشد و هرگز قدم لشکر پادشاهی
 بدانجا نرسیده در شده بقتل و اسر و نهب و غارت خراب مطلق
 سازد - ادبار پزوهان در حین ره نوردی صف آرا گشته باز بمحاربه
 پرداختند - سپاه ظفر لوا داد مردی و مردانگی دادند - و گروه اندوه
 از مخالف بکوی نیستی شتافت - عذیر از دید نیرنگی اقبال - واستیلا
 و فیروزی سجادان - و شکستهای فاحش پی در پی لشکر نکبت
 اثر خود - چاره کار منحصر در اطاعت و انقیاد اولیای دولت
 جارید طراز دانسته بقدم عجز و انکسار راه خجالت و ندامت پیمود
 و طالب عفو و نجات گشت - و کتلی معتمد نزد راجه بکر صاحبیت
 فرستاده التماس نمود - که حضرت در نخستین مهم دکن عادلخان
 را مشمول عواطف و عنایات ساخته بر قول او اعتماد فرمودند -
 امبدوار است که این بار داغ غلامی بر ناصیه اعتبار این خاکسار
 کشند - عهد می نماید که من بعد بهیچ وجه سر از خط فرمان
 پذیری نه پیچد - و بقاء اطاعت و قلاعه عبودیت در گردن داشته
 باشد - و از ملك پادشاهی آنچه از تصرف برآمده باتمام باولیاء
 دولت قاهره تسلیم نماید - پس از آنکه حقیقت از عرضه داشت
 راجه بمناسبت حقایق مجامع رسید حکم شد که پذیرائی ملتمس
 مشروط بآنست که هر سه دنیا دار دکن پنجاه لك روپیه نصف نقد
 و نصف جنس از جواهر و مرصع آلات و اخیال و دیگر تحف و

نایب‌السی بر رخسار روزگار خود کشیده راه فرار پیش گرفت . بخت و
 گریزان شدند آن گروه دلیر . چو نشیمن پذیرم خوردند از پیش شیر
 یکی جبهه افکندند تا جان ببرد . کشته آن دگر تا سر آسان برد
 افواج قاهره تماقب نمودند از آب عادل آباد که خاننخان معروض
 داشته بود که اگر در عرض دو ماه تا رسیدن یوسات غنیم را ازین
 آب گذرانیدند آید کار عظمی بوقوع آمده باشد . گذرانیدند . و از
 مخالف جمعی قذیل و جوقی ایرگشتند . و فراوان اسب و شتر
 و پالمی و نشانه بدست مبارزان افتاد . و بهمددکاری پیدگزاران قضا
 و قدر لشکر منصور هر روز در اثنای طی مراحل و قطع منازل
 مقامیر را مالش بسزا داده جمعی مقتول و برخی ماحور
 میگرددانید . و کار برادبار بزرگان آن چنان تنگ شد که بنات انعمش
 وار متفرق گشته هر فردی بطریق شتافت . و هر جوقی بگهانی
 برآمد . عسکر اقبال ششم روز از نهضت بغراز گهات دیول کافو (که
 شاهزاده پرویز با آن لشکر گران و حشر بکران و نوئیدان عظیم‌الشان
 مثل خاننخانان و خان اعظم و میرزا رحتم و راجه مانسنگه و صهابت
 خان و عبد الله خان و دیگر سران و سرداران و امرا و اعیان بل کل
 لشکر بادشاهی در عرض دو ماه بدانجا نتوانست رسید . و از آنجا
 تا کام برگشته و تمام ملک بالکرات را بطریق صالح بتصرف غنیم
 داده بمرهانپور معاودت نمود) بر شد . و چون بکهرکی که اقامتگاه
 عنبر تیره اختر بود و آنرا بعد از شکست دادن عبد الله خان بفتح
 آباد موسوم ساخته مدتی مدید و عهدی بعید در عمارت و آبادانی
 آن فرادان کوشش و جد و جهد بکار برده بود رسید . عنبر از مقرر

فرصت جنگ قزاقانه که اهل این دیار برگزیده نداشتند و
بهیئت اجتماعی جلو ریز رسیده و بضرب تیغ و سنان برای فرار
انداخته بتکامشی پدید آمدند - و در اثنای تعاقب بقتل و سر دسار از
روزگارش برآزند - و چون عذیر که صاحب مدار و اختیار بود در حقیقت
نظام الملک او - و با نظام الملک جزناسی نه - چه همواره او را در
قید نگاه میداشت - تاهی در مجلس می آورد و خود دست بسته
پیش او می ایستاد - و دیگران نصفی در زمین و نیمه در یسار
می ایستادند - نه او را یاری نگاه بیایند کسی - و نه ایشان را
مجال نظر بسوی او تا بحرف و حکایت چه رسد - با پیاد هزار سوار
بسرشاری یاقوت خان حبشی پده سالار خویش که باصطلاح دکنیان
بدی خوانند معین ساخته بود - همین که سران افواج بامر اصواج
از آب برهانپور که به پندی موسوم است گذشته - و مطابق ارشاد
افس بائین شایسته افواج بر آراسته - یک گروه نوردیدند -
بپیروگی و خیمه‌ری مغرور بفرزونی و کثرت نمودار شده هنگامه آویز
و ستیز قزاقانه که شیوه دکنیان است گرم گردانید - و آتش پیکار
زبان بر کشید - هوا از بانهای غنیمت کره نار گشت - و زمین از هم
ستوران در تزلزل بسان سیماب - دلاوران عرصه هیبت و شیران
پیشه و غا بطریقی که از پیشگاه پادشاه حقیقت آگاه دور بین صواب
گزین هدایت رفته بوق سر پنجه جلالت کشاده - و تیغ خون آشام از
نیام کشیده - برق دار صاعقه کردار جلو انداختند - و بحملهای کوه
شکن غنیمت را برداشتند - مخالف از نهیب سطوت بهادران و بیم
صولت دلیران روی حمیت از معرکه کارزار بر تافت - و نیل

شب به طای زرسی بود افتاد - در عرض سه روز سیاح - بی گزین بود
 که حد هزار تومان برای و حد و بیست یک خانگی - او را انوار باشد
 به بادهائی که از بی جاکلامی در کمال مسرت و محبت میگذرانیدند
 عزابت فرموده - همان باشد بدند - در بی ایام - و گاه جز آن قدر
 وقت که بادهائی را و قنابل - نعمت خاصه و ناکند اوقات بکار
 دیگر برای زر باشی صرف نمیداد - و بی - هزار سوار عمل که از
 چشمان آن دولت هزار سوار گزیدند خوش اسوده تمام براق از سرکار
 اعلی حضرت بود و بانی لشکر بادهائی بزرگ - ساخته پنج اوج
 در فوجی شش هزار سوار خوشنوا و خفیه گذار بهر گردگی پنج
 سردار - داراب خان - محمد شاه خان بهادر - خواجه ابو الحسن -
 راجه بکره اجیت - راجه بهرام - قور دادند - و خانهایان را در
 خدمت نگه داشتند - تا کار شکاری و تیربرد تلبیس نتواند کرد - و
 چون برای سرداری کل لشکر یکی ناکند راست تا شکاری بادهائی
 آمده نزد او فراوان آمده صبح نیز بر گزینند - و در مصاحبت و انگاش
 هدایان شوند با شایسته کل بظاهر بر داراب خان مقرر شد -
 و در حقیقت بر راجه بکره اجیت - چه مدار کار بود - و
 خزانه با او

و شب یکشنبه بیست و پنجم جمادی الثانی مطابق بیست
 و نهم فروردین بعد از انقضای سه روز از دخول جمیع امرا و اعیان
 و سایر بادهای را بقدر صوبه بخلعت و خابیر مریع و شمشیر مریع
 و اسب و نیل بر نواخته دستوری دادند - و در جریده ساختن
 این افواج اهتمام تمام بکار بردند - و ارشاد فرمودند که غنیم

سیه گلیم با رجوت وصول لوای ظفر انتما از حوالی شهر برنخاست
 و در انچه پور که پنج گروهی برهانپور است رحل اقامت انداخت
 خدیو اقبال از خانخانان و عبد الله خان و داراب خان پور خانخانان
 و خواجه ابو الحسن کنگش خواستند - خانخانان که از زمان حضرت
 عرش آشیانی تا امروز خانخانان و سپهسالار و اتالیق حضرت
 جنت مکانی بود - معروض داشت - که ازین رهگذر که مخالف
 قوت و استیلا تمام دارد - و تا ایام بارش دو ماه بیدش نمانده -
 و درین مدت نیز بسبب شدت حرارت تردد دشوار است - اگر
 لشکر منصور افواج مقاهیر را از آب عادل آباد که هفت گروهی
 برهانپور است و بدریای بورنه زبان زد روزگار - گذرانده همانجا
 توقف نماید - بعد از سپری شدن برشکال بتوفیق ایزد متعال
 بدلا گنهایت بر آمده بتسخیر آن ملک پرداخته خواهد شد - عبد الله
 خان بهادر و داراب خان و خواجه ابو الحسن تصویب این رای
 نمودند - و معروض داشتند که جانقی سپهسالار محض صوابست
 و عین صلاح - بر زبان غیرت دیهیم خداوند که کمند همت بر آسمان
 می اندازد رفت - که آنچه بندها را بمقتضای دولتخواهی در خور
 دانش بخاطر رسید بموقف عرض رسانیدند - الحال هرچه رای
 دور بین ما تقاضا کند انشاء الله بفعل خواهد آمد - و چون اقطاع
 تعیناتیان صوبه دکن در تصرف غنیم بود و ازین رهگذر پریشانی
 تمام بحال آنها راه یافته حکم شد که طلب آنها نقد حساب نموده
 معروض دارند - و متصدیان خزانه وجه طلب بموجب سپاه در حضور
 اقدس تن کنند - و بذات مقدس از مشکوی اقبال بر آمده تا ربع

آسمانی است - قلمت موافق و کثرت مخالف را وزنی نهاده پس از توقف چند روزه که بجهت قسمت اسلحه و توزک افواج در ماندن واقع شد شب دوشنبه دوازدهم جمادی الاولی مطابق شانزدهم فروردین بصوب برهانپور نهضت فرمودند - و روز شرف بر ساحل آب نریده دایره شد - در همین روز عبد الله خان بهادر با دوهزار موار از خود و همراهان از کالپی که در تیول او بود رسیده شرف ملازمت اندوخت - و درین منزل ترتیب افواج هنگام سواری بدین نمط مقرر گردید - فوج قول بذات اقدس زیب و آرایش پذیرد - فوج هراول بهر داری عبد الله خان بهادر اعتضاد یابد - برانغار بخواجه ابوالحسن مستظهر گردد - جوانغار بکرماجیت قوت گیرد - تا عبور موکب گیتی نور از آب نریده خانخانان از بیم غنیم برهم پذیرد نتوانست شتافت - و چون نوزدهم جمادی الاولی مطابق بیست و سیوم فروردین حوالی برهانپور مخیم سرادق عظمت شد خانخانان باتدبیر آنکه مبادا غنیم عرصه را خالی یافته از طرفی بشهر برهانپور در آید کومکیان را در انجا گذاشته تنها آمده احراز سعادت ملازمت نمود - و در ساعت بجهت محافظت شهر رخصت انصراف یافت *

روز پنجشنبه بیست و دوم جمادی الاولی مطابق بیست و ششم فروردین شهر برهانپور بقدم میمنت لزوم آسمانی پایه گشت - و تمامی بندها دولت ملازمت دریافتند - و خانخانان و کومکیان و سکنه - شهر که دل از جان برداشته بودند و از ناموس مایوس گشته حیات تازه و نشاط بی اندازه اندوختند - و چون غنیم

از آب نروده اندام و اطراف نام و سوزند و دست زهرت و زهرت از از
ساخته است . بادشاه دور بان خوانده ابوالمحسن را موسم ساخته ای
با چهار هزار حوار از بادشاهی* بادشاهی و بدیم ایک مبر بادشاهی
خود را که هر او ای خوانده بدو سقوطش بود . هزار حوار از سوزان سوزان
خود دستوری دادند . و حکم شد که ستمند تقی که بادشاه سوار در
قلمه است پس از رسیدن خوانده بداند و باو بسته بدتفاق غایم را
مالش دهند . دستوران رزم جو بدیاسن اقبال عدو حال صاعده را
مکور شکست داده از آب نروده گذرانند . چنانچه و غلام را سچال
آن نمادند که مابین نروده و برجا پیر توفیق تواند نمود . و فرار
نموده بلشکر کتن خود که در فواحش بره نرود بود بدوست . و سران
فوج منصور بر کنار آب سزبور دایره نموده حقیقت سمعوش
داشتند . برایغ شد که تاوصول موکب جهانکشا همانجا اقامت
گزینند . و اعلم ظفر انجم کوچ بر کوچ بره نرودی در آمد .
و بدست و هفتم ربیع آخر سال هزار و حیم که روز نوروز بود
شادی آباد ماند و بود ظفر آمد زیارت تازه یافت . با آنکه همگی
امرای تعینات به موکب اقبال نروده بودند و در رکاب سعادت
چندان جه میندی نبود و عرایض خاننایان و دیگر دولتمخواهان ظاهر
بین متواتر رسید که غنیم عاقبت و خیم باستظهار کثرت باد نشوت
در سرب می مجز جا داده جیره و خیره گشته است . اگر تا تحقق شدن
امرا به معسکر اقبال در ماند و اقامت فرمایند بصواب اقرب است
و اکثر دولت اندوزان حضور نیز درین رای موافقت داشتند . اما
شهبسوار مضمار فیروزی که مطمح نظر حق بینش تائید جنود

خواهش آنست که چنانچه حضرت کذیبی مدّانی فردوس مکنایی
 هنگام توجه به ساریه را تا سانکا که با لشکر گران با آن پادشاه دیدند از
 صحرای آریایی بیکار شده بود از شرب خمر توبه نمودند - و بدین
 نیت حق گواهد آسمانی رسید - و فتح و فیروزی نصیب گردید
 این موبد نیز در اذهای سال حال که انجام قرن اول عمر است
 و حی سال قمری تمام میشود از ارتکاب باز آید تا بدرکت آن بر
 اعدا ظفر بابد و پیش قبله و دایمی نعمت سرخ روزی حاصل نماید
 درین باب از حضرت التماس اجازت دارد - آنحضرت تلقی
 بقبول نمود و تسبیح فرموده برگذارند که حق سبحانه و تعالی
 گرامی فرزند را درین نیت راسخ دارد - و توفیق کرامت کند -
 خدیو خدا شناس در بدست گروهی کبایه چاندا روزی که جشن وزن
 قمری انجام سال سیم و آغاز سال سی و یکم از عمر ابد طراز بر
 کنار آب چنبل مدّعه شده بود شرابها را در آب میزور ریختند -
 و اسباب بزم باده از حاضر و صراحی و دیگر ظروف سرّمع و اوانی
 طلا شکسته بغفرا و اهل استحقاق قسمت نمودند - زهی توفیق و
 خهی سعادت که با مزونی اسباب عیش و کامرانی و فراوانی مواد
 تنعم و شادمانی از کمال شناسائی در عین برنائی و هنگام استیلا
 شهوات و احتیاجی لذات

* مصراع *

نفس خود کام رام گردانند

پس سوار ای اجدین مضروب خدام فیروزی شد از عرضه داشت میهد
 قتی قویّت را ماله که حراست حصار مانند و نیز بعهده او بود به سامع
 سیزده رسید که سدهوز خان فرنگی با قریب هشت هزار سوار دکنی

که بتازگی ، صدر فتح قلعۀ کانگره شده بود بخلمت و اسپ و زایل
و حسب التماس اعلیٰ حضرت بخطاب راجه بکرماجیت - راجه
بهیم و افضلخان و چندی دیگر بخلمت و اسپ - و برخی بخلمت
تنها نوازش یافتند - و مقرر گشت که پس از انجام سهم و حصول
فیروزی سوای چهل کرور دام سابق که سی و هشت کرور طلب
منصب سی هزاره ذات و بیست هزار سوار دو اسبه سه اسبه بود
و دو کرور انعام ده کرور دام دیگر از میال دکن بپادری فاتح تن
گردن - که مجموع پنجاه کرور دام بوده باشد - و عبد الله خان بهادر
و خواجه ابوالحسن و لشکر خان و سردار خان و سید نظام خان
میران جهان صدر و معتمد خان بخشی و واعه نویس لشکر منصور
و جمعی دیگر زبندها و گروهی انبوه از برق اندازان سوار و پیاده
ناتونخانه در خدمت خدیو اقبال معین گشتند - و پنجاه لک روپیه
از خزانه همراه ساختند - و چون طیبت مقدس از سعادت ابدی
و هدایت سرمدی سرشته اند و ذات اقدس به محاسن و مکارم مخمر
گشته خدیو نشاتین که از شرب باده که باعث آن رضا جوئی
حضرت جنت مکانی بود متاخر و متاخری بودند هرگز بی باعثی
و ضرورتی مرتکب نمی گشتند - و در ایام جشن بتکلیف حضرت
جنت مکانی ارتکاب مینمودند - همواره همت آسمان پیوند برای
ترک آن جویای سبب بود - در یقوت - که متوجه تسخیر ممالک
دکن میشدند انتهاز فرصت نموده بعرض حضرت جنت مکانی
رسانیدند - که صعوبت مهم دکن بر حضرت واضح است این مرتبه
معامله بسان سابق نیست بل بمراتب ازان دشوار تر است -

آن حضرت خواهیم ساخت - حضرت جنت مکنی در اثنای تماشای نزهتگاه کشمیر عرغه داشت مطالعه نموده و بخدیو اقبال داده فرمودند که از جوهر ذاتی و دلبری جبلی و فطرت بلند و همت اسمان پیوند فرزند سعادت مند چنین متوقع است که بآئین جد امجد ذریعه رستگاری جهانی و وسیله زندگانی عالمی گردد - و ملک از دست رفته بتصرف در آرد - و جزای کردار نکوهیده حکام دکن در کنار روزگار شان نهد - خاقان عدو بند کشور کشا به شگفته روئی و کشاده پیداشانی پذیرای حکم معلی گشته بموقف عرض رسانیدند که سعادت این فرزندان که مصدر خدمتی گردد که بکارهای حضرت عرش آشیانی مشابه باشد - و موجب خشنودی و رضامندی حضرت و مقرر شد که پس از معاودت بدار السلطنه لاهور عازم مطلب گردند - چه اکثر ملازمان اعلی حضرت با رای رایان مشغول تسخیر حصار کانگره بودند - و چون در اوایل دی ماه این سال روزی که رایات جهانکشا از کشمیر مراجعت نموده بدار السلطنه لاهور نزول اجلال فرموده رای رایان بعد از کشایش این حصار دولت ملازمت دریافت رخصت اعلی حضرت را بصوب دکن موجب توقفی نماید - حضرت جنت مکنی غره شهر صفر سنه هزار و سی و هجری مطابق چهارم دی ماه خلعت خاصه با چار قب مرصع که در گریبان و سر آستین و دور دامان به لالی آبدار زینت یافته بود و خنجر مرصع و شمشیر مرصع و دو اسپ سر آمد اسپان خاصه یکی عربی با زین مرصع و دیگری عراقی با زین طلا و فیل خاصه فتح جنگ نام بایراق نقره و ماده فیل عنایت نموده از دار السلطنه لاهور رخصت فرمودند - و رای رایان

روپيه جواهر و مصرع آلات كه از انجمله لعلى بون خوش رنگ بغايت
نفيس بوزن پنج و نيم تانك كه قيمت آن پنجاه هزار روپيه شد
بنور محل - و شصت هزار روپيه جواهر ديگر بديگمان بطريق ارمغاني
دادند - كه مجموع بيست و دو لك و شصت هزار روپيه موافق
هفتاد و پنج هزار تومان رايج ايران و قريب صد لك خاني رايج
معاوراء النهر باشد *

بيان نهضت ثانيه آنكه

چون همگي دنيا ااران دكن پيمان يكر وئى و يكرائى بسته در
مخالفت اولياي دولت هم داستان گشتند - و قريب پنجاه هزار
سوار به هيئت اجتماعي تاشهر برهانپور رسیده آنچه مملكت دكن
داخل ممالك محروسه بود چه از صوبه دكن كه احمد نگر و نواحى
آن باشد و چه از بالاگهات و پايان گهات برار و ولايت خاندريس بتصرف
در آورده برهانپور را محاصره نمودند - و جمعى از آب نريده گذشته
به نهب و غارت ولايت ماندو كه از مضافات صوبه مالوه اهدت
پراختند - و محمد الرحيم خانخان صاحب صوبه آنجا كه با كومكيدان
آنصوبه حصار نشين و قلعه گزين بود عرضه داشت نمود كه اگر بسان
حضرت عرش آشياني كه از فتح پور يلغار فرموده در نه روز بگجرات
رسیده خان اعظم و ديگر بندها را از تنگناى محاصره ميرزا يان و گجراتيان
رهائى بخشيدند - بفرىاد رسند - و تدارك فرمايند جان بخشى
بندها ميشود - والا از ناموس پرستى و حميت درهنتى بائين راحدوتيه
اهل و عبال خود را جوهر كه عبارت است از كشتن ايغان از راه
اضطرار نموده اين فديوي و ديگر بندها جان خويشتن را فداى كار

مکانی والدۀ ماجدۀ حضرت عرش آشیانی هنگام ولادت حضرت
جنت مکانی رو نما آورده بودند با دو سرور بود کلاں عنایت نمودند
و بجهت اعلائی مرتبت و اسنامی منزلت آن عالی گهر از جهر و کده
فروغ آمده از خوانهای نثار یک خوان جواهر بدست جود پیوست
بر تارک مبارک افشاندند - و بزودی عمر و درلت و جاه و حشمت
این شایستۀ دیهیم و تخت از حضرت احدیت مسالت نمودند -
انگاه بر فیل سرناک که بهی قوی هیکل و تنومند و خوش ترکیب
و سربلند بود و از افراد نوع خود کمال امتیاز داشت سوار شده
بدرون غسالخانه رفتند - و بغشاندن نثار از یمین و یسار جیب و دامان
خلقی برآمودند - و آنرا بنور بخت موسوم ساخته سرآمد جمیع
افیال خاصه گردانیدند - و قیمت یک لک روپیۀ قرار یافت - و از آن
روز باز مقرر شد که اورنگ نشین فرمان دهی همواره در محفل
مقدس متصل سریر والا بر سندی جلوس می نمودۀ باشند - و امی
حضرت بهی از روزی چند پیشکش راکه هژده خوان جواهر و مرمع
آلات بود و دود فیل سه بایراق طلا یکی نور بخت که سابقا مذکور
شده دو مین هنونت سیومین بخت بلند و قیمت هر کدام یک اک
روپیۀ شد - و اگرچه هنونت و بخت بلند از نور بخت بلند و عظیم
جڑه بودند اما نور بخت بحسن صورت و تناسب اعضا امتیاز
داشت - و نه فیل بایراق نقره و صد اسب غری و عراقی سه بازین
مرمع در حسن دولتخانه خاص و عام ماند و بترتیب و آئینی که
شیراز در زمانه از نظر اقدس حضرت جنت مکانی گذرانیدند -
و قیمت هر یک سیست لک روپیۀ شد - و سوای پیشکش دو لک

مهر بطریق نذر و هزار دیگر بر سبیل تصدق گذرانیدند - و درین
 روز فیل سرناک را که بهترین انیال عادل خان بود و مشار الیه
 انرا بمعاون پیشکش باعلیحضرت فرستاده بود بایراق طلا و مادی فیل
 و دو فیل بچه و بلورین صند و قچہ پر از جواهر و مرصع آلات نفیسه که
 از انجمله لعلی بود قریب به هزده تانگ وزن که باین کلانی لعالی
 در سرکار پادشاهی نبود چنانچه حضرت جنت مکانی فرمودند که
 تا امروز لعلی زیاده از دوازده تانگ بنظر در نیامده و رای رایان
 دو لک روپیه نقد که عادلخان بار داده بود از بیجاپور بکوده فرستاد
 آنرا بمبلغ سزبور خریدہ در وقت ملازمت اعلیحضرت پیشکش نمود -
 و نیلم نادر تمام عیاری بوزن هفت تانگ و قیمت پنجاه هزار روپیه
 که بآن وزن و قیمت نیلمی در سرکار پادشاهی نبود - و یک قطعہ
 الماس نفیض و یک دانه مروارید غلطان نفیس و یک زمرود نو
 نادر بنظر انور در آوردند - حضرت جنت مکانی خدیو نشاتین را
 بخطاب والای شاه جهان نوازش نموده بر منصب این جهان اقبال
 که بیست هزار ری ذات و ده هزار سوار دو اسبہ مه اسبہ بود ده هزار ری
 ذات و ده هزار سوار دو اسبہ مه اسبہ افزودند - که مجموع منصب
 می هزار ری ذات و بیست هزار سوار دو اسبہ مه اسبہ باشد - و خلعت
 خاصه با چار قب که دور گریبان و سر آستین و دور دامان آن مروارید
 قیمتی داشت و خنجر مرصع با پهلوانه و شمشیر مرصع با مرصع
 پردله که در فتح احمد نگر بدست افتاده بود و حضرت عرش آشیانی
 بحضرت جنت مکانی مرخصت فرموده بودند و یک لک روپیه
 قیمت داشت و لعالی که عالیجناب خلد ایاب حضرت مریم

اورا با دوازده هزار سوار لشکربرداری بحال مفتوحه تعیین نمودند -
 و نگهبانی هر یکی از پرگنه بپر که ده کردار دام جمع داشت و چندین
 پرگنه کان در ولایت دکن نیست با قلعه آن و قلعه احمد نگر
 و دیگر قلاع و تهانجیات بمهدد یکی از امرای جمعیت دار مقرر
 ساختند - و سوائی دوازده هزار سوار که با شاه نواز خان تعیین
 فرمودند هفت هزار سوار دیگر که مجموع سی هزار سوار باشد
 و هفت هزار پیاده تفنگچی بکومک خانخانان معین گردانیدند -
 و چون خاطر نظام ناظر از نظم و نسق آن دیار فراغ یافت ریاست
 اقبال بصوب ماند و نهضت نمود - و راجه بیوم که باجوئی بتادیب
 سرزبانان گوندوانه از برهانپور سرخص گشته بود مراجعت نموده
 در اناء راه بموکب اقبال پیوست - و او را که روپیه نقد و شصت
 فیل از زمیندار چاندا و یک اک روپیه و سی فیل از زمیندار
 چاندا آورد - و بیوم بیک میر بخشی که با فرجی به تنبیه بهرجی
 زمیندار بکند دستوری یافته بود درین وقت اورا با انیالی که داشت
 به پیشگاه حضور رسانید - و چون پس از طی مراحل حوالی ماند و
 بیوم سادات اقبال گشت - سپیدین پور عظمت بادشاهزاده محمد
 دارا شکوه که سادت پذیر خدمت جدا مسجد بودند احکم آنحضرت
 با جمیع امرای ذی شان باستقبال شتافته احراز سعادت ملازمت
 نمودند - و بعد از یازده روز و یازده سال موافق
 هشتم مهر سنه بهامت مختار اعلی حضرت ملازمت والد ماجد
 نمودند - بحضورت چنت مکتبی بی اختیار از جا برخاسته و قدمی
 نهاد بدش گذاشت و در تموش عطف کشیدند - اعلی حضرت هزار

عادلخان که تا حال نشان هیچ شاهزاده را استقبال نه نموده بود - چون بستنش رو به بیداری داشت پس از آگهی بر وصول علمای و رای رایان بحوالی بلجاپور مقدم اینان گرامی داشته تا ار کهنه که پنجم گروهی بلجاپور است باستقبال نشان عاطفت که سبیل امان و حرز جان او بود شتافت - و بمقرر ساخت که آنچه از ملک پادشاهی بتصرف در آورده با اتاید احمد نگر و مقالید سایر قلاع تسلیم نماید - و پیشکشی شایسته از خود و دیگر دنیا داران دکن سرانجام داده بدایه سرور سلطنت فرستد - و شاه راه مطامعت مسلوک داشته دقیقه از دقایق بذکگی و خدمتگذاری فرو نگذارد - و همواره مراتب اخلاص دولتخواهی را پاس دارد - و بر طبق تعهد پانزده لک روپیه شش لک روپیه نقد و نه لک روپیه جواهر ثمینه و مرصع آلات زرینه و پنجاه اسپ عربی و عراقی نژاد و پنجاه فیل کوه نهاد برسم پیشکش مصحوب ایشان ارسالداشت - و کلید احمد نگر و غیره حواله نمود - و قطب الملک نیز رسم پذیره و دیگر اداب بتقدیم رسانید - و پیشکشی از نوادر جواهر و مرصع آلات گران ارز و فیلان نامی و اسپان عربی و عراقی که قیمت مجموع آن هم پانزده لک روپیه بود سامان نموده با فرستادهای آستان والا روانه ساخت - و مهمی چنان دشوار بطرزی چندین آسان در عرض هفت ماه از روز رسیدن به برهانپور انجام پذیرفت - خاقان کشورستان پس از معاودت دولتخواهان از نزد عادل خان و قطب الملک خاندیس و برار احمد نگر را بخانخازان صاحب صوبه حواله فرموده شاه نواز خان خلف

نقره و ماده فیل سرافرازی ساخته رخصت انصراف دادند - و
 جگت سنگه پسر کلان نخستین پسرش را با هزار سوار در رکاب نصرت
 نصاب گرفتند - و از همین نواحی علامی افضلخان و رای رایان را
 با وکلای عادل خان نزد او و میرنکی مخاطب بمعتقد خان و رای
 جادونداس را پیش قطب الملک برسم سفارت فرستادند - و نشان های
 والا مشتمل بر ترغیب و ترهیب نگارش یافت - که اگر ولایتی که در زمان
 حضرت عرش آشیانی و نخستین سال جلوس حضرت جنت مکانی
 باولیدای دولت متعلق بود باز گذارند - و سر بر خط فرمان پذیری
 نهند و من بعد از جاده اطاعت و انقیاد الحراف نورزند - و پیدشکشی
 از جواهر و مرصع آلات و زیلان بگذرانند - از مناصات افواج قاهره آمن
 خواهند بود - والا آمادۀ هلاک باشند - و بنفوس مقدس شکار کزان
 قطع مسافت میدنمودند - چون از آب نریده عبور واقع شد خانخانان
 و خانجهان و مهابت خان و شاه نواز خان و عبد الله خان بهادر
 و راجه سورج سنگ و راجه بهار سنگه خلف راجه مانسنگه و داراب
 خان و راجه نرسنگه دیو بندیل و دیگر اسرا و منصبداران کومکین
 آن صوبه برسم پذیره شتافته سعادت ملازمت اندوختند *

روز در شنبه پنجم شهر ربیع الثانی سال هزار و بیست و ششم
 هجری مطابق بیست و سیوم اسفندار شهر برهانپور بقدم ظفر
 لزوم رونق خلد برین یافت - در همین تاریخ حضرت جنت مکانی
 بشادی آباد ماند و نزول اجلال فرمودند - از آنجا که باس این
 شایسته ادرنگ ظل الهی آرام از دلهای کجکرایان برگرفته بود
 و هراس این قهرمان الهی خاطرهای نخوت مندان در گرفته -

بسته بودند و جز تبرک باعث گرفتن آن نبود برگزیدند - حضرت
 جنت مکانی آنرا با یک تسبیح دیگر که در گردن مبارک خود می
 انداختند و یک لبک روپیه قیمت داشت مرحمت نمودند - و
 روز جمعه سلخ شوال سال هزار و نیدست و پنجم هجری مطابق
 بیستم آبان ماه از اجمیر بدانصوب مرخص ساختند - و بمهابت
 خان یرایغ رفت که سزالی شاهزاده پرویز نموده بجانب الہاباد کہ
 در تیول او بود روانه سازد - و مقرر گشت کہ حضرت جنت مکانی
 بماند و کہ مکان دلکشی است و هوای خوشی دارد خاصہ در ایام
 برسات تشریف فرمایند - و اعلیٰ حضرت بنحجستگی و مبارکی با
 قلیلی از امرا کہ از رکاب ظفر انتساب حضرت جنت مکانی بہمراہی
 موکب اقبال نامزد گشتہ بودند از راہ چیتور و مندسور عازم مقصد
 گشتند - چون این سرزمین بسرحد رانا امرنگہ متصل بود و
 از خلوص عبودیت و رسوخ عقیدت و حق گذاری عنایات و مہاس
 داری نوازشات ارادہ استلام عتبۃ فلك مرتبہ نمود - از مہربانی و
 قدردانی بجهت مزید عزت و اعتبار او کہ دستگرفتہ اعلیٰ حضرت
 بود رای رایان را دستوری دادند - کہ بخدمت سراسر سعادت بیاورد
 رانا برفانت رای - رایان در مقام انتواہ کہ بیرون کوهستان است
 بموکب منصور بیدوست - و دولت کورنش یافت - و پس از تقدیم
 مراسم بندگی لختی جواہر و مرصع آلات و ادیان و فیلان بطریق
 پیشکش گذرانیدہ - از پایہ شناسی او را بعنایت خلعت فاخر و خنجر
 مرصع با پهلکتارہ و شمشیر مرصع و دو اسب از طویلۃ خاصہ یکی
 عراقی دیگری راہوار بازین طلا و مطلا و فیل از حلقہ خاصہ بایراق

شورش آئین را از غلذگی غفلت بر آورده رهگرایی اطاعت و
انقیاد گردانیده بودند - و فتنه پژوهان و فساد پیشگامان را مالش
بسر داده بر بقعه تباعت در آورده پیدشکشی شایسته گرفت - شرح
نهیضت اولی آنکه چون از بی رشدی و کارشناسی شاهزاده پرویز
که با عبد الرحیم خانخانان و خان عالم و خانجهان و سهاپخان و
شاه نواز خان و عبد الله خان بهادر بل تمیمی امرایم دکن معین گشته
بود - و مدتی دراز در اینجا اقامت داشت کار ابتر شد - و دنیا داران دکن
با هم متفق گشته بپیگیری ولایت بالاگهات راحتی قلعه احمد نگر
متصرف گشتند - و چاره کار منحصر در تعیین این بزرگ کرده
پرویزگار شد - لاجرم حضرت جنت مکانی اطمی حضرت را که فتح رانا
نموده آمده بودند بعنایت خلعت خاصه و چارقب مرصع که دورگریبان
و سرآسین و دامانش بلالی آبدار سطرز بود و خنجر مرصع با دو هولکناره
و شمشیر مرصع و دو اسب خاصه یکی عراقی با زین مرصع و دیگری با
زین طلا و فیل خاصه با براق نقره و ماده فیل بر نواخته و بخطاب
شاهی که درین دودمان عرش مکان تا امروز بشاهزاده مرحمت
نشده اختصاص بخشیده بر منصب آنحضرت که پانزده هزارمی ذات و
هشت هزار سوار دو اسبه سه اسبه بود پنج هزارمی ذات و دو هزار سوار دو
اسبه سه اسبه افزودند که مجموع منصب بیست هزارمی ذات و ده
هزار سوار دو اسبه سه اسبه باسد و خوانی چند مشحون بلالی و دیگر
سواران منبوس خاصه نزد آنحضرت آورده فرمودند - که آنچه خوش
آید بفرست - پادشاه والا گهر تسبیح مرواریدی که لعل و زمرد نیز
در آنست بفرست حضرت عرش آشیانی مکرر بر سر تاجور خویش

گشت - و مبالغ گرامند از پیدشکش دولتمندان دکن و مرزبانان
 گوندوانه با آنچه از دفاین و اموال چهار نکره هیده کردار که درین یورش
 غزاة فصرت شعار گرفته بودند - همگی نزدیک دو کروڑ روپیه بود که
 قریب ششصد و هفتاد هزار تومان عراق و هشت کروڑ خانی رایج
 ماوراءالنهر است - بخزانة عاصره رسید - و برای ثاقبه و تدبیرات
 صایده خدیو آگاه دل و ترددات شیران آهن گسل مملکتی که درایام
 آبادانی قریب یک کروڑ روپیه حاصل داشت با معاول منیعه و
 موائل رفیعه که تفصیل انفتاح آن وجد و جهدی که در آن بکاررفته
 گذارده آمد علاوه ممالک محروسه گشت - طالب کلیم اینمعمنی را
 چه نیکو سرائیده *

شاهها بختت کشور اقبال گرفت * تیغت زعدو ملک و سرومال گرفت
 چل قلعه بیکسال گرفتگی که یکیش * شاهان نتوانند بچل سال گرفت
 لله الحمد که ولایت دکن که از زمان حضرت عرش آشیانی انارالله
 برهانه تا این عهد میمنت مهد که قریب پنجاه سال سپری گشته
 همواره مورد عساکر گیتی پیدما بود - و مهمش انجام نه یافته - بیمن
 نیت عالم آرا و همت کشور کشای شاهنشاهی کشایش یافت -
 و بغرخی و خجستگی مطابق خواهش اولیای دولت قاهره تیسر
 پذیرفت *

همیشه تا که زتائیر مهر و بارش ابر * دهان غنچه گل را صبا بخنداند
 لب مرادش از خنده هیچ بسته مباد * که خصم را بسزا خنده اش بگریاند
 پوشیده نمازد که اورنگ آرای اقبال پیش از جلوس مقدس دوبار
 بدین مملکت تشریف فرموده بغلبه و استیلا دنیا داران این سرزمین

تطاول بملک این نیازمند دراز کنند ایشان در دفع شر آنها از من
و ملک من ممد و معاون باشند - و اگر باوجود آنکه این نیازمند
طلب امداد و اعانت نماید و صوبه دار دکن بتغافل بگذرانند و
عادلخانه به عنف و تعدی ازین نیازمند مبلغی بگیرند آن مبلغ
درین هشت لک روپیۀ پیشکش هر ساله مقرر باشد - این چند
کلمه بر سبیل حجت نوشته شد - تحریر فی التاریخ شهر ذی الحجه
الکرام سنه هزار و چهل و پنج *

لله الحمد که مهم مملکت کثیر الغسکت دکن انجام پذیرفت -
و بسیاری از فتنه پژوهان پذیرای اطاعت گشتند - و لختی که از
صوب صواب و عدل منحرف گشته طریق خطا و فساد می پیمودند
بظلمت آباد نیستی شتافتند - نخست قطب الملک حاکم گلکنده
به نیروی طالع دولت متابعت و انقیاد دریافته مشمول عواطف
بی کران شهنشاه ممالک ستان گردید - بعد ازان عادل خان حاکم
بیجاپور که در آغاز کار باغواهی دیو پندار - و اضلال شقاوت اندوزان تیره
روزگار - عواقب امور بنظر در نیارده باندیشهانی فاسد و ارادهای
کاسد از سعادت فرمان پذیری باز مانده مواد استیصال و اسباب
زوال خود سرانجام میداد - تاب مقاومت دلاوران نبرد آئین
نیارده بمسلک مطاوعت در آمد - و مناشیر قضا تاثیر
خاقان اقلیم کشا را پذیرفته مبلغ بیست لک روپیۀ از نقود
و اجناس نفیسه که گزارش خواهد یافت بعنوان پیشکش
روانۀ درگاه عرش اشتباه گردانید - از شگرفی اقبال خاقانی در
اندک وقتی چنین فتوحات مشکله باولیای دولت قاهره روزی

بلند اختر نظام بخش صوبه دکن باشند بخد مت ایشان بفرستم
و الا بهر یک از عمده های آن دولت ابد اتصال که پرداخت صوبه
مذکور برای رزین او مفوض باشد برسانم - و هشت لک روپیه از
جمله سی و دو لک روپیه پیشکش که تا آخر سده هشت بالمقطع
برین نیازمند درگاه مقرر شده بود باقی مانده نیز با دو لک هون
سال متصل که سده نه جلوس مبارک باشد بدرگاه معلی بفرستم -
و آنچه تغارت قیمت جواهر و فیلان و اسپان و غیره موافق قیمت
حضور اشرف نسبت بقیمت گلکنده از پیشکش حال مشخص شود
این مرید موروثی تعهد مینماید که بلا عذر واصل خزانه عامره
سازد - و در سنوات آینده هم اگر جنسی در جمله زر پیشکش فرستاده
شود همین طریق مملوک باشد - و بعد ازین همیشه با اولیای
دولت عظمی از صمیم قلب یک رنگ و موالف و با مخالفان که اسم
بی مسمائی بدش نیستند از ته دل دشمن و مخالف باشم تاراستی
و رسوخ این نیازمند در تعهدات مذکوره ظاهر و باهر گردد و در حضور
رفعت پناه فضایل و کمالات دستگاه مولانا عبد اللطیف بر قرآن
مجید دست گذاشته قسم یاد کردم که خلاف آنچه تعهد کرده ام
از من سر نزنند - و اگر خدا نخواسته باشد مصدر خلاف آن گردم
اولیای دولت قاهره در انتزاع ملک من محقق خواهند بود - طریقه
عمده های دولت که صوبه دار دکن باشند آنکه چون همچو شما بسبب
پیش قدمی این نیازمند در قبول اطاعت و بندگی درگاه جهان
پناه کمر بعدادوت من چست بسته اند اگر اخیانا عادل خانیه بعد از
معاودت رایات عالیات از کوته اندیشی و نا عاقبت بینی دست

قطب الملک در مدت اقامت از در آنجا بار داده بود ؛ و توان
بیشترش گذراند .

نقل انتیاد نامه قطب الملک

ترجمه نامه سرور دینی بیک خواہ - ستمس و فدوی بلا اشتباه -
عبد الله قطب الملک آید - چون بندگان اعلیٰ حضرت خاتمی ظل
سیدنا محمد بن اسماعیل بن علی بن ابی طالب صاحب قرآن ثانی خاد
الله بود و اطاعت و امان علی المومنین پوره و احسانه - که هزار جان
گواهی ندای نام نامی و لقب ساسی آن حضرت باد - از روی کرم
فتاوی و رایت جلالی این باد ؛ مقرر را بشواید ذیل تحت بعد نعل
و بطحا بعد بطن ؛ این ببار مذکور گاه جهان پناه مرحمت فرمودند - این
سرور دینی از صدق اعتقاد و وفور اخلاص تعهد مینماید - که همواره
درین ملک خطبه چار بار با صفا را چنانچه اسم ساسی هر یک از آن
اکابر دین رضوان الله تعالی علیهم اجمعین صریحا در آن مذکور شود
مزمون بنام نامی و لقب گرامی بندگان اعلیٰ حضرت خاتمی ظل
سیدنا محمد بن اسماعیل بن علی بن ابی طالب در جمع و اعیان لا ینقطع می خوانده باشند - و هرگز
پیدا نمون روشی که سابقا خوانده اند نگردند - و پیوسته بر زر
سرخ و سفید سنگ مبارک که از درگاه عالم پناه کده فرستاده اند
می زده باشند - و نیز قبول نمودم که از ابتدای سده نه جلوس
مقدس مبلغ دو اک هون را که هشت لک روپیہ می شود از جمله
چهار لک هون بابت نظام الملک سال بسال بی عذر و اهمال بسرکار
خاصه شریفه واصل سازم - بدین گونه که اگر پادشاهان و والا گوهر

مسند واد خان دوران بهادر به منصب پانصدی پانصد سوار
نوازش یافت - در شرف اولای بن ماه سابع سنور به ساجان
عطا شد *

بدست و بنایم خاندان که به امور خاندانی بانه و برار با کورمیدان
خود در احمد نگر گذاشته روانه حضور شده بود بدلائیم عاقبت جمل
چهار طالع برافروخت - و از پاشا عاقبت به خدمت خامه و
جده مرصع با بهوانقاره و شمشیر سرمع و اسپ از طوبله خاصه
بایراق طلا و خطاب بهادری رسیداب گردید - و در همان نزدیکی
یکشودن حصن جنیر و جزآن و مالش ساموی سفید و تنوری
یافت - حکیم خوشحال به خدمت بخشیکری این فوج رسید گردید *

بدست و نهم راو ستر سال باضافه هزار سوار به منصب سه هزار
سه هزار سوار و شیخ الہدیہ ولد کشورخان باضافه پانصدی پانصد سوار
به منصب هزار و هشتصد سوار سرافراز گشتند *

غره صفر شیخ عبد المطفیف سفیر از گنکده مراجعت نموده
بادراک سعادت ملازمت فایز گشت - و مبلغ پچهل اک روپیه نقد
و جنس از جواهر گران بها و مرصع آلات و صد فیل نرو ماده ازان
میان دز فیل بایراق طلا و دو بایراق نقره و پنج اسپ عربی
و عراقی بازینهای مرصع زرین و سیمین و دیگر اشیای نفیسه که
قطب الملک مصسوب شیخ مشارالیه و شیخ محمد طاهر نوکر
معتمد خود بطریق پیشکش ارسال داشته بود با سچلی ناطق
بدیثرائی اوامر و نواهی پادشاهی بخط و مهر قطب الملک
بنظر اکسیر اثر در آورد - و قریب دو لک روپیه از نقد و جنسی که

من جرمه ووش بزم تو بودم هزاره ال • کسی تیراب آید خورد کف طبع
 شاه حسن از روش به ازم سرور خصل • مملوک این چنانم و مسکین اید
 کز اوردت نه بشود از یاد این حدیث • از گفتند که ال دلایلی
 کور بر کام دل از تو وین ارم از تو سهر • آن سهر بر که از کام آن دل کج
 بوسن نقاد و سابق خود رشید سلطنت • از او تراشت است ز خویش پند
 زاسم ز نازخانه عشاق میو باد • گرچیز مستیست تو بود شغل
 ای شاه شیر گزیده کم گردن او شود • در ساید تو ملک قناعت
 عهد الهست من عهد با سهرت بود • در شاه راه عمر ازین عهد نک
 و خاتم گتم بدین مصراع می نماید

ج • پاک شاهها جهان بکام تو باد •

دوازدهم نور الله بانتهای پانصد سوار بمذنب در هزار دویست
 سوار سردان گردید •

پانزدهم بدینرا ابو الجهم واک میرزا رستم صفوی ده هزار رده
 و بدینرا نواز واک میرزا حیدر بن میرزا مظفر صفوی پانچ هزار رده
 دانیست شد •

دهم مسوم شایسته خان که بفرمان والا از تنظیم و تنسیق سر
 سنگمذیر و جندیر را پرده اخذ روانه درگاه عرض استدعا گشته بود بابت
 سد سینه سر برافراخت •

پنجم سید خانبهان که بعد از اقتیاد عادل خان فرمان طلب
 او صادر شده بود شرف ملازمت اندوخته هزار اشرافی بصیغه نذر
 گذرانید - رستم خان و سپهدار خان و شاه نواز خان و خلیل الله خان
 و دیگر بندگان نیز همراه او سعادت آستان بوس دریافتند - سید

عزت رسانید - مراسم استقبال و تعظیم و تسلیم بجا آورد - بچه
 زبان شکر این غطیة عظمی نماید و بکدام ادا از عهده این
 موهبت کبری بر آید - دعای آن حضرت ورد شبا روزی و ذکر
 محامد و وظیفه اوقات خود ساخته لمحہ بغفلت نمیگذراند - روز
 دوم وصول فرمان عالیشان که در شنبه و بیست و پنجم شهر
 ذی الحجه الحرام باشد خان معزالیه رخصت ملازمت سرابسر
 سعادت یابند - و این مرید از منتخب جواهر و مروض آلت و فیلانی
 که داشت پیشکشی بقدر وسع و امکان خود ترتیب داده همراه ایشان
 روانه درگاه والا ساخت - بعد از دریافت سعادت استلام عتبه والا
 شرح حال و ارادت و اعتقاد درستی که در خدمت اقدس دارد و
 خان مذکور برای العین مشاهده نموده اند بعرض مقدس خواهند
 رسانید - محمد حسین سالدوز که در همین شب متوجه درگاه فلک
 بارگاه شد آنچه درین مجلس از صدق ارادت و صفای عقیدت مشاهده
 مومنی الیه شده باشد یقین که در عرض آن متعصر نخواهد گردید -
 سایه چتر معلی بر مفارق عالم و عالمیان پاینده باد - عاد الحان
 عریضی که بنایه سریر خلافت میفرستد این ابیات غواص بحر
 معرفت خواجه حافظ شیرازی بر دور آن باب زر بر می نگارد

* بیت *

قطب الملک حمائل برابریم * یعنی غلام شاهم و سوگند میخورم
 معتمد خود بطریق مرز جان من * وز این خجسته نام براءدا مظفرم
 پذیرائی ارامر و نوازم کار ساز * کلمی که خواستم ز خدا شد میسر
 بنظر اکسیر اثر دز آورد - و که من از جام شاه بجرعه کشن خوض کوثرم

و باسانیت تمام و الطیفان تمام که باز تواری نعمتهاست و از دروا
 ما آیه عدالت بنماید را حاصل شده در ملک خود بغرانت و عیش
 مشغول باشد - و شکر این نعمت را بجا آورد تا عدالت ما نسبت
 عدالت سرایت پادشاه در توارید و تضاعف باشد - که الله تعالی
 در قرآن میفرماید: **إِنَّ شُكْرَكُمْ قَدْ بَدَلْنَا** وَلَكِنْ كَفَرْتُمْ
تَذَانِبِي أَشَدَّ - و ما که هدایت خود را تقدیم نسبت الهی نمود
 چنان سی فرمائیم و به تقاضای آن عمل میکنیم *

نقل عرصه داشت عادل حان که پس از اقتحار

بعنایت شبیه و وصول عهد نامه بدرگاه وال

ارسل داشته بود *

عرصه داشت باندا و در پی بر شاه راه عقیدت مستقیم - محمد
 بن ابراهیم - دروازه و رفیع عرض ابدانهای پایه سرور خدمت
 صدیر اعلی حضرت خدائی سلیمان مکانی حضرت صاحبقران ثانی
 میرسد - که فرمان عالیشان قضا توان - و شبیه بی مدخل و نظایر
 پادشاه پادشاهان - و شمشیر قبضه مرصع مرحمت حضرت صاحبقران
 که مصحوب شجاعت سائب محمد حسین سلکوز مرسل گشته بود
 با عهد نامه پایدار استوار بوحاطت و وسیله مقبر درگاه حضرت
 صاحبقرانی - محمد دارکامطانی خدایات و محرمات مستقامه که
 (مصوم) به اعلی که تولا بدو کف تقویم

فرض ورود و شرف نزول بخشید - و سراین مرید حاکم
 و مستعد غاشیه ارادت بر دوش - را باوچ در
 به

[illegible]

و چون در باب دیگر مردم آن عدالت پناه چندین مقرر فرموده ایم که بهیچ یکی از آنها نه قول بدهیم و نه آنها را بطلبیم - همچنین شاهزاده‌های والا گهر کامگار نامدار عالیمقدار و امرای فیروزی شعار ما نه بآنها قول بدهند و نه آنها را بطلبند - می باید که آن عدالت پناه نیز اگر بنده ازین درگاه معلی از بی سعادتیی خود خواهد که ازین درگاه والا محروم گردد و فرار نموده پیش آن عدالت پناه برود - آن شوکت دستگاه او را نگاه ندارد - و این مقدمه را نیز از جمله شرائط این قرار داد و عهود این مرتبه داد - و چون ساهوی مقهور جای دیگر ندارد ظن غالب آن است که نوکر آن عدالت پناه خواهد شد - و منقاد آن عدالت پناه خواهد بود - درین صورت بساهوی مذکور بگوید که قلعه جنید و قلعه تربنگ و قلعه راج دیو هیر و قلعه ترنگل واری و قلعه بیم گرا که بتصرف اوست بزودی خالی نموده حواله بندهای درگاه والا نماید - که مابدولت حکم فرموده ایم که هیچکس متعرض مردم ساهو و اهل و عیال آنها که در قلاع اویند نشود - و سوای توب و غیره که از لوازم آنقلاع باشد بگذارند که آنها بهرجا که می خواهند ببرند - و اگر بالفرض و التقدير ساهوی مقهور نوکر آن عدالت دستگاه نشود آن شوکت پناه او را در ملک خود راه ندهد - و اگر بملک آن عدالت پناه در آید او را دستگیر نماید یا زده از ملک خود برآورد - و به بندهای پادشاهی تنبیه آن مقهور باز گذارد - تا بندهای درگاه خلائق پناه آن مردود را مستاصل سازند - و خاطر ازان مفسد بالکل جمع نمایند - مانند معامله قلعه اوسه و او دیگر که قلعه داران آنها نظام الملکی اند اگر

عنایت و مرحمت نسبت بآن عدالت مرتب در آمدیم اگرچه
 پیش ازین هم ما به دولت و اقبال چه بواسطه اخلاص خدمات عادل
 خان مرحوم و سفار شهای آن مغفور و چه بجهت اخلاص و ارادتی
 که آن عدالت مآب از صمیم قلب خود بخدمت ما دارد نمیخواستیم
 که از ما نسبت بآن امارت و ایالت دستگاه اصلا بیعنایتی بظهور رسد
 و خرابی بملک آن حشمت آیاب راه یابد - اما چون مردم کوتاه
 اندیش آن نصفت دثار لازم گردانیدند - ضرور شد که باین مقدار
 خرابی که بملک آن عدالت پناه دارین وقت راه یافت راضی
 نشویم - بهر حال چون زود ازان واهی که مردم کوتاه اندیش آن شوکت
 انتباه را بآن راه برده بودند برگشت - و بهبود خود را فهمید و سلوک
 طریق مستقیم بندگی و اطاعت این درگاه آسمان جاه اختیار نمود -
 و در هر باب آنچه حکم فرموده بودیم قبول کرد - ما نیز بدولت تمام
 ملکی که از عادلخان مرحوم بآن عدالت مرتبت رسیده بآن زبده
 مخلصان مرحمت فرمودیم - و از ملک نظام الملک هم محال
 ونکو و قلعهائی که دران محال واقع است و قلعه سولاپور و محال
 متعلقه آن که ما آنرا بدولت سابقا از عادلخان مرحوم گرفته بنظام
 الملک و ملک عنبر داده بودیم و قلعه پرینده و پرگنات متعلقه آن
 و پرگنه بهالکی و پرگنه جیت کو با و از ولایت کوکن آنچه به نظام
 الملک متعلق بود و قلاعی که در ولایت مذکور واقع است و پرگنه
 چاکنه را که مجموعه پنجاه پرگنه میشود و قریب بیست لک هون
 حاصل دارد بموجب تفصیل ضمن بآن شوکت انتباه مرحمت
 فرمودیم - و مقرر نمودیم که سایر ملک نظام الملک بممالک

و فور توجهات و تلطفات نمایان - المختص بمواهب الملك المنان -
المخصوص بمزيد الافعال و الاحسان - عادل خان بجلايل الطاف
پادشاهانه و شرايف اعطاف شاهنشاهانه مفتخر و مستظهر گشته
بداند - عرضه داشتني که درين ايام بدرگاه خلايق پناه ارسال داشته
بود رسيد - و از نظر اشرف اقدس ارفع اعلى گذشت - چون از
فحواي آن عرضه داشت و فور اخلاص و اختيار اطاعت و صدق ارادت
آن عدالت و شوکت پناه مفهوم ميشد - و از خطی که درينولا
بوکلای خود نوشته بود و آنها باعتضاد سلطنت و فرمان روايي -
اعتماد خلافت و کشور کشائي - فص خاتم شجاعت و بختياري -
آب گهر جلالت و کامگاري - عقده کشای معاهد ملک و دولت -
سپه آرای مواكب فتح و نصرت - صاحب الشوكة و الاحشام -
واجب العز و الاحترام - منتخب نسخه دانش دري و دانائي -
فهرست مجموعه بيش و بيدائي - شناسای رموز ابهت - نگاهبان
قوانين معدلت - قدره خواقين سمو المکان - عمده امرای رفيع
الشان - مبارز الملة يمين الدولة فيروزي دثار - خانخانان سپهسالار -
متوسل شده آنرا بسپهسالار عالي مقدار داده بودند - و عضد الخلفه
سپهسالار مضمونش بعرض اشرف اقدس اعلى رسانيد - و از عرضه
داشت دولتخواه بلا اشتباه معتمد درگاه آسمان جاه مرید فدوي
مکرمت خان نیز که مقارن اين حال رسيد چنين ظاهر شد که درهرباب
هرچه بآن مورد الطاف بيکران حکم فرموده ايم قبول نموده و بطريق
اطاعت و انقياد را اختيار کرده بنابرین تقصيرات گذشته آن مهبط
اعطاف نمایان را بعفو و انماض مقرون ساختيم - و مجددا در مقام

نصب هزار و پانصدی هزار و دویست سوار - و عبد الرحمن را
 بر خان رو هدیه به منصب هزار و شصت سوار سرافراز گشتند -
 چون عادل خان پس از فرمان پذیری و اطاعت اولیای دولت

التماس شبیه مقدس و عهد نامه نموده بود - تا هم تارک اعتبارش
 زینت گیرد - و هم ملک و مال او از نهب و غارت عساکر گردون
 متأثر امن پذیرد - درین تاریخ خدیو کرم پرور مهر گستر از وفور رامت
 شبیه اقدس را که بندش محلی بدر و زمرد بود با آویزه مرورید
 گران بها و یک قبضه دھوپ مرصع و عهد نامه مطرز بدقش پنجه
 مبارک مصحوب محمد حسین سلدوز که با میر ابوالحسن و قاضی
 ابوسعید و شیخ دبیر که بعنوان رسالت از بیجاپور آمده بود
 دستوری یافت - بعد از آن عنایت نموده فرستادند - و میر ابوالحسن
 بمرحمت خلعت و اسب و فیل و پانزده هزار روپیه - و قاضی ابوبه
 بخلعت و اسب و نه هزار روپیه و شیخ دبیر بخلعت و اسب
 پنجه هزار روپیه نوازش یافتند *

نقل فرمان عالیشان مشتمل بر عهد که چو
 کاخ فلک پایدار است و مانند سد مگندر است

امارت و ایالت پناه - نصفت و شوکت دستگاه - نقا
 عز و علا - عضاده خاندان مسجد و اعتلا - مصدر آداب خد
 مظهر اسباب هوا جوئی - قدوه متخصصان سعادت کی
 مخلصان صلاح اندیش - جوهر مرآة صفا و صفوت
 ذرات رفعت - سزاوار صنوف عنایات و مراحم بیک

والکه و پالکه که هژده کروهی دولتآباد واقع شده فرستاده بود قلاع مذکوره را مسخر گردانیدند - بنام اقبال جهان کشای خاقانی را که چندین حصون متین و قلاع رصدینه که بیشتر بر جبال شاهانه اساس یافته و از رفعت شرفات اندیشه را بدان راه نیست و بهم ازان آگاه نه بکمتر کوششی تسخیر پذیرست *

چهارم ذی الحجه اعظم خان بصوبه دارمی احمد آباد از تغیر سیف خان و اعتقاد خان به تیوادیاری سرکار جونپور از تغیر بافر خان نجم ثانی سرافراز گشتند *

هفتم وقاص حاجی که برسم سفارت از قبل نذر محمد خان آمده و مشمول عنایات حضرت شاهنشاهی گشته معاودت نموده بود - و پس از رسیدن بلخ از وطن مالوف دل برگرفته روی نیاز بدرگاه سلاطین مطاف آورده - با محمد مومن پسر خود و حاجی محمد یار و خدا قلی بتقبیل عتبه فلک رتبه سر بلند گردید - او بخلعت و خنجر مرصع و یک قبضه شمشیر طلائی مینا کار و بمنصب خنجره ذات و هشتصد سوار و عنایت اسپ بتا زین مطلا و فیل و بیست و پنج روپیه نقد هر برافراخت - و حاجی محمد یار بخلعت و شش صد روپیه - و خدا قلی بخلعت و پنج هزار روپیه - و محمد مومن شصت و پنج هزار روپیه نقد - کامیاب شدند - و هر کدام بخدمت شاه رسیدند - سالیانه حکیم مومنا از اصل و اضافه

بخدمت شاه رسیدند - و شاه دین پناه بعد از

آزرم بفوج شاه بیگ خان در افتاده جدال بنیاد نهاده - خانزمان
از وفور حماسه با قلایلی تاخت - شاه بیگ خان نیز از جانب
شمال حمله آورد - و غنیم را بر داشته و جمعی را طعمه شمشیر
گردانیده تا در کوره تعاقب نمودند - از آنجا که سفیدیل سانش بهوزا
یافته بودند دیگر تا بهوزرا گرد اشکر نگشتند - درینوقت که کنار آب
بهوزرا معسکر ایلانچ قلعه بود یرابغ قضا نفوذ ورود نمود - که چون
از عرضه داشت مکرمت خان بمصامع بشایر مصامع رسید که عادل خان
از عاقبت بینی و عافیت گزینی قبول احکام واجب اذن مان نموده قرار
داده است که پیشکشی از جواهر ثمنه و نمرص آلات و انیدل کوه
شکوه موازی بیعت لک روپیه مصحوب خان مزبور بپایه مرور
خلافت روانه سازد - و مقرر ساخت که اگر هاشمی حیه بخت از
شقاوت اندرزی باز آمده حصن جنیر را با دیگر حصن ولایت بی
نظام که در تصرف دارد با ولایای دولت گردون صوات وا گذارد
او را نوکر کند و الا در کشودن قلاع مذکوره و تادیب آن تبه رای
فتنه آما باتفاق هوا خواهان این سلطنت ابد اعتصام بکوشد - باید که
بمجرد رسیدن منشور سعادت گنجور بدرگاه خواقین پناه راهی گردن -
تا او را مشافهه در باب تسخیر حصار جنیر و غیره و تنبیه هاشمی
تیره اختر تدبیرات صایبه ارشاد فرموده مرخص گردانیم -
خانزمان بعد از وصول فرمان قدر توان روانه آستان ملایک اشیان
گردید *

بیستم ذي القعدة بعرض اقدس رسید که فوجی از تابندگان خان
خانان سپهسالار که حسب الحکم بکشودن حصن انکی و تنکی

و در آغاز - طوع نذر اعظم تاخت برد - ازان جا که مقهوران
پیش از رسیدن خانزمان اکثر احوال گذرانیده بودند - و خود
سبکبار ایستاده درین وقت سختی آویزش نموده راه فرار سپردند -
سوارزان لشکر اقبال طایفه را بقتل آورده و برخی از اسباب که
مضافیل فرصت برداشتن آن نیافتند بنذیمت گرفته برگشتند -
روز دیگر هنگام کوچ عساکر منصوره که مجاهدان عرصه نورد جوق
جوق برجا ایستاده انتظار کوچ اردو می بردند لشکری گران از
ضلالت پیشگان بر فوج بهادر خان و سید شجاعت خان که نزدیک هم
بودند ریخته جنگ مشغول گشتند - پیکار گریزان ظفر آئین
بدستهای دست با جمعی را ره سپر فنا گردانیدند - و هنوز در زد
و خورود بودند که شاه بدگشان از جانب یمن تاخته اشرار را بناد
سهله از پیش برداشت - و ماندن بنات النعش پراکنده ساخت -
خانزمان با سایر دلوران از اینجا شتافته بلده مرج را که از مشاهیر
بود بیجاپور است غارت کرد - و ازان مکان نشش روزه ره نوردی
بر رای باغ که از باستانی شهرهای آن ولایت است تاخت برده
غذایم موقوفه بدست آورد - و ده روز در رای باغ گذرانیده معاودت
کرد - سینه زان از گمراهی و خرد تباهی عقب مجاهدان راهی
گشته ناه ناه بانداختن بان آتش در دردمان خود می افروختند -
سر کرده لشکر بفاصله هشت کمره از مرج عبور نموده بر ساحل
نهری منزل گزید - و ازانرو که گروهی برای گرد آوردن علف و
غیره مدتش گشته بودند با افواج نصرت امتزاج بجهت محافظت
آنچه را که بیرون اردو ایستاده ماند - درین اثنا خسارت زدگان بی

بالشکریان از کتل عبور نمود - و بهفت روز نواحی کولاپور رسیده قلعه و قصبه را محاصره کرد - و هرچند اهل حصار نایره بیکار برافروخته بمداغمت و ممانعت پرداختند اما از سطوت شیران جانستان

همه پولاد پوش آهن خای

کین کش و دیویند قلعه کشای

که از اطراف مستولی گشته بودند حصار با قصبه بر حسب خواهش کشایش یافت - و گروه انبوه بکوی نیستی نگونسار گشته جمعی کثیر بقید اسر بهادران کشور گیر در آمدند - خانزمان قرین فیروزی در آنجا فرود آمد - درینولا خبر آوردند که بسیاری از مکان مواضع آن نواحی در جبلی بهس بلند و تند که در همان نزدیکی بود گرد آمده اند - و عیال و اموال و مواشی همراه دارند - سر کرده لشکر بهادر خان و شاه بیگ خان را بمالش آن گرانجانان تعیین نمود - مجاهدان فیروزی نشان بپای مردمی شهامت بر آن کوه شامخ بر آمده گروهی را بشمشیر صاعقه کردار از هم گذرانیدند - و نزدیک دو هزار آدم سیرت با میری گرفته و فراوان مواشی و اموال و اسباب بدست آورده مراجعت کردند - و چون خانزمان از کولاپور روانه شده بساحل دریای کشن گنگا رسید ساهونی فساد خو با جمعیت خرد و وفود شقاوت آورد بیجاپور محاصره افواج قاهره آمده تا سه روز بنیان اندازی پرداخت - درین میان قابو یانته با دلبران رزم گرامی آویخت - و پای ثبات از دست داده میگریخت - خانزمان شاه بیگ خان را با جوقی از راجپوتان بر اردو گذاشته بمقصد آنکه بر بنگاه مقاهیر بریزد نصف شب راهی گردید -

در آرد - و اگر تواند حصن آنرا نیز مفتوح سازد - او بدان متوجه
 نرود - و همچنین که سید خانجهان و خان دوران بهادر بموجب حکم
 معینی از سمت پرینده و کاتبی بولایت عادل خان در آمده بذهب و
 غارت آن ملک پرداخته اند او نیز بولایت مذکور داخل گشته در
 ویران ساختن محال معمره آنجا و تادیب ساهو و جمعی که عادل
 خان بکمک آن وازون طالع فرستاده سعی نماید - و خانزمان بکنار
 آب بهونرا برگشته برخی احمال ثقیله خود و همبرهان بهادر خان
 حواله نمود - و هژدهم شوال داخل ملک عادلخان شد - و بهر قریه
 و محال آباد که میرسید بتاخت و تاراج خراب میگرددانید *

بیست و ششم شوال مابین گهات دودابائی آمد - و زمانی
 توقف نموده و لشکر گردانیده پانصد کس از تاینیان خود را در آنجا
 نگاهداشت - باشد که مقاهیر دلیری نموده پیش آیند و بر مبارزان
 معرکه و غا دستبرد می نمایند - و خود جانب بالا متوجه گردید -
 همین که نصفی از راه قطع نموده جمعی از مقاهیر نمایان گشتند
 دلاوران نبرد جوکه در کمینگاه بودند بیزن آمده جلو انداختند -
 خانزمان نیز عذاب بر تافته بر آنها تاخت - و فساد پیشگان را بضرب
 تیغ و سنان برداشته نزدیک دوکروه تعاقب نمود - و جوقی را بزخمها
 پر خاک ناکامی و طایفه را بزندان عدم انداخته بار در پیوست -
 درین اثنا حشری از لشکر ادبار بر او ستر سال که عقب خانزمان
 می آمد نبرد آغاز نهادند - آن ناموس پرست به نیروی حماست
 گروهی را هلاک گردانیده بعشکر نصرت قرین ملحق گشت - درین
 گیرودار برخی از راجپوتان نیز مقتول گردیدند - صباح آن خانزمان

پارکانو گذاشته برای که میان کوه و جنگل واقع است و اینجا
 و پونه مذهبی میگردد راهی گشت - پس از چندی برخاستن
 ظاهر گردید که آن مقبره از آب بهیونرا عبور نموده بلوکانو که از
 مضافات پرنکه پونه و طملقات ولایت عادلخان است خود را رسانیده
 از اینجا که حکم اقدس بنفاد پیوسته بود که اگر آن فتنه گرا بولایت
 عادلخان در آید اورا دنبال نکند - و صورت حال بدرگاه خوانین پناه
 معرض داشته تا وزود یرایغ قدر توان منتظر نشیند - آن نبرد
 آرای جنگ آزما بکنار دریای بهیونرا رفته فرود آمد - و عرضه
 داشتی مذهبی ازین ماجرا به پایگاه سربرخلاف فرستاده با احتمالات
 رعایا و بزرگان و معنور ساختن محال کفیر الاختلال حوالی آن
 پرداخت - و بهادر خان را با گروهی بجهت محافظت قطان آن
 محال از دست انداز ساهوی محال که بفاصله بیست کرده
 رحل اقامت انگنده بود گذاشت - و شاه بیگخان را به تسخیر
 حصار چمار کونده تعیین نموده مقرر ساخت که آنرا برکشد
 در آنجا باشد - خان مشار الیه بچمار کونده رفته قلعه را محاصره کرد -
 اگرچه حصار نشینان تا سه پهر روز در سر دادن تفتنگ و بان مساعی
 بلیغ بکار بردند اما انجام کار از غلبه مبارزان قلعه کشا مضطرب شده
 زینهار طلبیدند - شاه بیگخان امان داده قلعه را بتصرف در آورد -
 خانزمان از دریای بهیونرا بجنیر حرکت نموده خواست که تا رسیدن
 منشور امر و نهی بضبط هرکار جنیر به پردازد - درین میان یرایغ
 مطاع وارد گردید - که چون شایسته خان مامور گشته که از سنگنیر
 بجنیر شتافته هرکار مذکور بحیطه تصرف اولیای دولت روز افزون

اذا کهیلوجی بهونسله و رنجان هولاپوری بفوج رستم خان که در پم فول بود در آریختند - سپهدار خان با جمعی از همراہان بکمک شتافته بتلاشهای نمایان طایفه ضالہ را پراگنده گردانیده آخر کار اشار تیرہ روزگار گروہی را در میدان پیکار غریق آب تیغ خون بارلشکر جبار گذاشته بادیه پیمای فرار گشتند - و بہزاران یاس و باس مراجعت کردند - عسکر منصور قرین ظفر معاودت نموده نخست بسراہون بعد ازان بکنار آب و نیچرہ و از انجا بدہار در آمد *

کیفیت استیلای خانزمان بر سر گشتگان بوادی بغی و طغیان آنکہ او پس از دستوری از درگاہ والا باحمد نگر آمده برای گرد آوری آنوقتہ روزی چند اقامت نمود - و بیشتر احوال و افعال در آنجا نگاہداشتہ بہ ترتیب صفوف پرداخت - خود در قول جای گرفت و فوج ہراول بہ بہادر خان و برانغار بسید شجاعت خان و جرانغار بشاہ بیگ خان و چنداول براو ستر سال استحکام دادہ بصوب جنیر روانہ شد و چون بقریہ ایکولنیر کہ شش گروہی احمد نگر است رسید آگہی یافت کہ ساهوی زشت خو با میناجی بہونسلہ کہ حصن دہولی در تصرف داشت مصالحہ نمودہ حصن مذکور را متصرف گشتہ است - و اورا بجنیر ہمراہ آوردہ میخواست کہ از راہ پارتون بسمت پریندہ بشتابد - بنابراین از ایکولنیر بسمرکت در آمد - و پتزدہ کرہ قطع نمودہ در موضع راجپور کہ از توابع جنیر است دایرہ کرد - صباح آن نوزدہ کرہ نوریدہ متصل موضع پارتون معسکر گردانید - ساهوی مفسد کہ آن موضع را تری نمود آمدن خود پرتزیدہ بود از وصول افواج قاہرہ سمت

از فرستاد - غازیان همکر منصور داد نبرد داده مقهورانرا از میدان برداشته و تا دو کروه تعاقب نموده جمعی را مقتول ساختند - درین اثنا سید خانجهان بر قلب مخالف تاخت و باندک تردد منہزم ساخته براه فرار انداخت - و رستم خان و شاه نواز خان نیز غنیم خود را باستیلا و چیره دستی شکست دادند - سید خانجهان از نادرگاه برگشته بسبب ویرانی آنولایت و رسیدن ایام بارش بصوب بیرروانه گردید بعزیمت آنکه اگر در راه از معاہیر آگهی یابد مالش بسزا داده بملک پادشاهی درآید - و هرجا حکم شود برسات بگذراند *

* یازدهم ذی الحجہ بعد از کوچ کردن مبارزان از هشت کروهی سرادھون خسارت زدگان از عقب آمده ظاهر گشتند - شاه نوازخان کہ ہر اولی افواج نصرت امتزاج بر او مقرر بود بسید خانجهان پیغام داد کہ غنیم دنبال چند اول گرفته نزدیک است کہ جنگ در پیوند - و امروز چنداولی من اختیار میکنم - چون مبالغہ بسیار نمود سردار لشکر قبول کرد - پس از نور دیدن یک کروه مقہوران بغوج شاه نوازخان در آویخته بسردادن بان پرداختند - دلاوران ظفر آئین نیز بانداختن گجنال و تغنگ و بان عرصہ پیکار را کرہ نار گردانیدہ تا یک پھر کارزار نمودند - سید خانجهان چون دریافت کہ مردودان در میدان پا قایم کردہ اند بشاہ نواز خان ملحق گشت - و از میمنہ خلیل اللہ خان با سید لطف علی و مردم توپخانہ و از میصرہ مرتضی خان و شیرخان ترین با ہمرہان خود رسیدہ برنافت سید خانجهان ضلالت اندوزان را براه فرار انداختند - درین

هفت کروه رسمی قطع نموده بعد از یک پهر روز نواحی برگذنه
 تولجاپور لشکر مخالف را دریافت - رندوله که باوجود زخم صف
 آرا بود بآویزش درآمده آتش قتال مشتعل ساخت - و فرهاد پدر
 آن بد نهاد با حشم عادلخان و دیگر او باش بسپهدارخان درآویخت -
 سپهدارخان با همرهاں خود و جمعی از تابینان سید خانجہان کہ
 درینوقت خان مذکور بمعاونت او فرستاده بود بران مقهور حمله
 آورده نزدیک یلک کروه بعقب گریزانید - وعصاة دیگر تا دو پهر
 روز باغزاة نصرت شعار معرکہ آرای بیکار بوده جوقی را بکشتن داده
 از عرصه نادرند گریختند - و ازانجا کہ دژین نزدیکی آب و آذوقه
 نبود سرکرده عساکر ظفرلوا بدھارا سیدون مراجعت نموده مقرر
 ساخت کہ بنده و بار را در سرادھون بگذارد - و ازوسط اوسه و نلدرک
 گذشتہ بسمت گلبرگہ راھي گردن - و مواضع معمورہ آنحدود ویران
 سازد بدین قرار داد بنده را در سرادھون گذاشته بیدست و قوم
 ذی القعدة برہ نوردي در آمده و قری و محال آن نواحی ہی
 سپدر مواکب فیروزی گردانید *

غرة ذی الحجہ ستارہ سوختگان بعد از سه پهر شب نزدیک
 اردو کہ دو کروهی اوسه بود آمده بدان اندازی پرداختند - و
 همین کہ دلاوران جنگ آرمای از ملچار معسکر اقبال برآمدند
 مردودان ثبات نورزیده هرطرف متواری گردیدند - روز دیگر
 هنگام کوچ نمایان گشته بسپه دارخان و راجہ دیبی سنگہ آویزش
 نمودند - و چون جنگ درگرفت خلیل اللہ خان کہ طرح بود خود
 را بسپهدارخان رسانید و سید خانجہان نیز گروھی را بمظاہرت

بان و سرب و باروت و آذوقه را بغنیمت گرفتند - بعد از تسخیر این محکمه بر قصبه دیوگانو تاخت و هرچه از اسباب و آذوقه در آنجا یافت بر گرفته بسمت ساهوره راهی گردید - درینولا جمعی از فوج مقاهیر که عادلخان به نبرد میداد خانجهان بسر گردگی زندوانه حبشی فرستاده بود نمایان شدند - و بانی چند مرده راه گیرند * سپردند *

پنجم ذی القعدة در حین سوارچی افواج قاهره ادبار زندگان شوخی نموده بفوج چنداول در آویختند - شاه نواز خان سر کرده فوج هراول بکمک شتافته با سپهدار خان ورستم خان که اینان نیز بمدد چنداول رسیدند. بآویز و ستیز پرداخت - و تا دو گروه به بان و تغنگ و دیگر آلات جنگ هنگامه پیگار گرم بود - سید خانجهان دلیری مقهوران دیده مرتضی خان را بصیانت اردو معین ساخت و مردم خود را در غول گذاشته با طایفه رزم آرا به شاه نواز خان و دیگر مبارزان پیوست - و شیرانه قالب غنیم شکسته جماعه کثیر را کشته و خسته گردانید - چنانچه زندوله سر آمد شقاوت اندوزان زخمی شده از زمین بر زمین افتاد - و یکی از رفقا اسب با و رسانیده از میدان بر آورد - از لشکر فیروزی نیز برخی بدلاوری جان در باختند - و گروهی بگونه جراحت چهره شجاعت بر آراستند - سید خانجهان بدهاراسیون برگشته تا واسط ذی القعدة در آنجا بسر برد - و چون آگاهی یافت که مقاهیر دیگر باره فراهم آمده اراده نبرد دارند لختی از اسباب و مراكب بتهانه داهاراسیون سپرده چهاردهم ذی القعدة بمالش گروه ضلالت پزوه راهی گردید - و

دستبردهای سید خانجهان برسی ندارد *

خان مشارالیه بعد از آنکه از سمت شاه گدّم و بیر بدهارور رحید بنه
و بار در آنجا گذاشته به ترتیب انواع پرداخت - خود در ثول جای
گرفت - به موجب حکم شاه نواز خان صفوی قوش بیگی را سردار
فوج هراول ساخته راوگرن بهورتید و فوذر ولد میرزا حیدر صفوی
و مراد کام نبیره میرزا رحتم و هریسنگه راتپور و قلعه دار خان و
جیرام ولد راجه انوپ سنگه و جماعه دیگر از منصبداران و احدیان و
تفنگچی و تیر انداز را همراه او مقرر گردانید - و در برانغار رستم
خان را با احدان مهمند و راجه بهروز پسر راجه روز افزون و خواجه
عبد الهادی ولد صفدر خان و برخی دیگر منصبدار و چندی از
احدیان برق انداز - و در جورانغار مرتضی خان را با شیر خان ترین
و راجه رام داس و تاپینان صف شکن خان رضوی که بهسبب ضعف
و بیماری با بنه در دهارور مانده بود و طایفه از منصبدار و احدی
و تفنگچی و تیر انداز معین ساخت - و چنداولی بعهده سپهدار
خان باز گذاشته خلیل الله خان میر آتش را با مردم توپخانه و راجه
دیپی سنگه و سید لطف علی بهکری و جمعی دیگر از منصبدار
و احدی همراه او مقرر گردانید - و از دهارور مایاجی و کشناچی
شرزه راو را با جوتی دکنیان برای کشایش مراد هون تعیین نمود -
اینان بیست و ششم شوال بیک ناگاه خود را حوالی قلعه رسانیدند
و عنبر نامی که از قبل ریحان سولاپوری پاسبانی آن محکمه می
نمود - و بیرون حصار در باغ انبه نشسته بود از مشاهده گرد لشکر
منظور سراسیمه شده با چندی جانب قلعه دوید - درین میان لختی

قطب الملک نزد او آمده بود برای تاکید روانه ساختن پیشکش
همراه عبد اللطیف سفیر بگلکنده بیجاپور و تلنگانه تا معاودت کس
فرستاده - برکنار آب و نجره میان حدود گلکنده خود توقف گزید -
درین اثنا خبر آوردند که فوج مخالف که دوازده کوره عقب افواج
قاہرہ بود بکمک گروهی که بسرکردگی رندوله در برابر سید خانجهان
تعیین شده اند راهی گشته - خان دوران بهادر اردو را بحصار کوتکر
که از توابع تلنگانه است فرستاده در آن روز شانزده کوره نور دیده -
در دیکلور برای فراهم شدن جماعتی که از دنبال می آمدند فرود آمد -
صبح آن بیست و چهار کوره رانده و از گهاٹ اودگیر گذشته سه کوره
بصوب اوسه رفت - و خبر برگشتن غنیم که در آن نزدیکی بود شنیده
شب همانجا منزل کرد - روز دیگر آگهی یافت که رندوله نیز از
محاذی لشکر سید خانجهان برخاسته راه سولاپور پیش گرفته است -
در خلال این احوال فرمان قدر توان وارد گردید که چون عادلخان میر
ابو الحسن و قاضی ابو سعید را بدرگاه خلایق پناه فرستاده اند اس
حصار اوسه و اودگیر کرده بود - حکم شد که این دو قلعه از انرو که
داخل قلاع بی نظام است باو عنایت نمی فرمایم - و درینولا از
عرضه داشت مکرمتخان بوضوح پیوست که او ازین خواهش باز
آمده بر انقیاد احکام مطاعه مصمم گشته است - باید که دست از
خرابی ملک او باز داشته بکشایش حصن اوسه و اودگیر بپردازد -
بنابراین بیست و سیوم محرم محاصره قلعه اودگیر پیش نهاد همت
گردانیده بدان صوب روانه گشت *

گذارش بقعه در احوال در محاش خواهد نمود الحال

اردو به منزل فرود آوردند و اشکر توزک ساخته بر گروه ادبار پزوه بتنازد -
 برخی جوانان کار طالب مانند عرب خان و خواجه عنايت الله و
 سلطان يار و اسفنديار پسران الله يار گروه مائقب بهست خان و
 اهتمام خان و حسيني بر قلب مخالف جاو انداختند - و راجه
 جيسنگه کهک نمود - خان دوران بهادر توقف مصلحت ندیده مبارز
 خان را بر اردو گذاشت و خود نیز از عقب رسیده آمد - و مقام پير
 را از ميدان برداشته و گروه انبوه از هم گذرانیده اسب بسياري بغير قيمت
 گرفت - و قرين فتح و نصرت به مسکر مراجعت کرده برای آسايش
 خيول يك روز مقام كرد - و از انجا در در روز بغير روز آبان که دوازده
 گروهی ببيجاپور است رفت - درينوقت از نوشتۀ مکرمتخان بظهور
 پیوست که ببيجاپوريان تائب شاپور را شکسته مردم آن قصه و ديگر
 مضافات ببيجاپور را درون حصار در آورده اند - و درين نواحي آب و
 آذوقه پيدا نيست - خان دوران بهادر بصوب بئتملى و ديگر محال
 تيدول نبیره يا قوت حبشي که کمال آباداني داشت روانه گشت -
 و شب در فراين پور گذرانیده هنگام طلوع مير اعظم سوار شد - پس
 از نورديدن چهار ده گروه بر کملاپور (ن) تاخته فراوان غله و جز آن که
 در آن قصه يود بدست آورد - و از کملاپور چهار گروه پيش رفته
 اقطاع ريشان سولاپوري را غارت نمود - و ولايات معمره غنيم را تا
 سرحد قطب الملک ويران ساخت - و بسمت سلطان پور وهيرا پور
 برگشته یکی از معتمدان خود را با محمد تقی که از جانب

مکاناتی که ده گروهی بهالکمی و دو گروهی بیدر است - و بآبادی و
 عمارت شهرت داشت - تاخته و تا کنار قلعه بیدر شتافته اثری از
 آبادانی نگذاشت - چنانچه در عرض سه روز پنجاه محل معمور آن
 ولایت با مال عساکر فیروزی مال گردید - و بر ساحل آب و نجره
 برای آسودگی دواب یک مقام کرده در سه روز باز بهالکمی آمد
 در وقت حشری از مقامی که همراه بهلول مخدول و خیریت خان
 بیجاپوری عم زندوله و یاقوت نبیرا یاقوت حبشی که به پیکار فوج خان
 دوران بهادر معین شده بودند نزدیک بیدر منزل کرده در هزار سوار
 نبرد گزین را به حوالی لشکر منصور فرستادند - همین که سپاهی غنیم
 نمایان شد راجه جیسنکه هراول این فوج با گروهی از مبارزان عرصه
 نازد بر مقامی که حمله آورده بمدمات کوه شکن برای فرار انداخت -
 خان دوران بهادر از بهالکمی کوچ کرده بدیونی که سه گروهی
 او بگیر است آمد - و غنایم و بنه و بار را مصحوب جمعی بناندر
 راهی ساخته تا معارفت آنجماعه همانجا دایره نمود - و بعد برگشتن
 آن طایفه از دیونی بصوب بیجاپور متوجه گردید - و جمیع محال
 آن ناحیت را بتاخت و تاراج خراب گردانید - درین میان غنیم
 فرصت دستبرد نیافته از دور نمودار میگشت - و از سطوت دلبران
 نگ آزما راه گریز می سپرد - تا آنکه افواج قاعره محاصره گلبرگه
 گذاشته بر سلطان پور و هیراپور که از قصبات عامره عظیمه بودند
 ۱۰۰ - و غنیمت بسیار بدست آورده در هیراپور نزول نمودند - و
 رن عساکر منصور از هیراپور بکنار آب بهونره روانه شدند مقهوران
 نزدیک آمده شوخی آغاز نهادند - خان دوران بهادر خواست که

دوران بهادر چون بقندهار رسید مطابق امر خاقانی تسخیر قلعه
 ارسه و اردگیر را وجه همت ساخته بحرکت در آمد و بواسطه
 حفظ مترددین و نگهبانی رسد از دست اندازی مخالفین جابجا
 تهاذه نشانده قطع مراحل نمود *

هشتم شهر شوال در یک گروهی حصار اردگیر یرایغ قضا نفاذ
 پرتو ورود افکند که چون عادلخان در پذیرفتن او امر پادشاهی و
 ارسال پیشکش تعلل می ورزد و هید خانچهان را با فوجی از بهادران
 ناموس جو تعیین نموده مقرر فرموده ایم که خان مذکور از سمت
 سولا پور و خان زمان از طرف ایندا پور بملک او در آمده بذهب و
 غارت پردازند - باید که او نیز از جانب بیدر روانه شده محال آنحدود
 را ویران سازد - خان دوران بهادر احمال و ائقال لشکر را با جماعه
 که از زبونی مراکب تلب همراهی نداشتند بر کنار آب ونجره
 گذاشته اوائل شب نوروز سوار شد - و پس از میری شدن پنجم
 گهری از روز حوالی قصبه کلیان که معمور ترین محال آن ولایت
 است رسیده بر مردم قصبه که از وصول موکب منصور غافل بودند
 تاخت برد - و قریب دوهزار آدم را طعمه شمشیر ازدها پیکر گردانیده
 و جمعی را باسیری گرفته فراوان اسباب و اموال و مواشی بدست
 آورد - از آنجا به نراین پور که یک ونیم گروهی از قصبه واقعست
 رفته نیز بقتل و اسیر پرداخت - و از افرکه لشکر گرانبار غنیمت
 بود شب هنگام همانجا توقف گزیده روز دیگر ببهالکی رفت - و
 غذایم را با چندی در حصن بهالکی نگاهداشته و آنرا بنگاه قرار داده
 غله و گاه بسیدار گرد آورد - و بعد از شش روز یا شیران خوشخوار بر

گروهی را همراه گرفت و بسمت حصار جنیر که عیال آن خسران
 مال در آنجا اقامت داشت رو آورد - بعد از آن که نزدیک جنیر
 رسید فوج پادشاهی از شهر بیرون آمده بمقابله و مقاتله پرداخت -
 و از جانبین جمعی مقتول و مجروح گشتند - شایسته خان
 برین ماجری واقف گشته هفت صد سوار از همریان خود
 بکمک دلیران عرصه شهادت تعیین نمود - مخدولان سر راه گرفته
 هر چند خواستند که بامروختن نایره قتال جماعه مذکوره را از
 کمک باز دارند - سواران لشکر فیروزی داد شجاعت داده بشهر در
 آمدند - و باتفاق یکدیگر شهر بند را مستحکم گردانیده نگذاشتند که
 آن مردود بشهر در آید - و پی هم اخبار احاطه نمودن طایفه
 ضالّه شهر را و فرزندی عسرت خود از کمی آذوقه و نایابی کاه و همیشه
 بشایسته خان نوشته استمداد نمودند - خان مزبور با آنکه اکثر
 کومکین و تابینان خود را باطراف فرستاده بود و قلیلی با خود
 داشت بسرعت تمام جنیر رسیده مقاهیر را مغلوب و منکوب
 ساخت - و تا کنار دریای بهونره تعاقب نموده جوقی را به تیغ آبدار
 و سنان آتشبار معدوم گردانید - و قرین نصرت بخیر برگشت - و
 از آنرو که حصن جنیر در کمال متانت است و تسخیر آن بدین
 مایه جمعیت مبسر نمیگشت باقر را از کوکن طلبیده بمحافظت و
 مراقبت شهر و ولایت جنیر برگماشت - و در اندک وقتی سنگمنیر
 و جنیر که با هفده پرگنه از مضافات آن در کرور و شست لک دام
 جمع دارد داخل ممالک محروسه گردید - و شایسته خان حسب
 الحکم بیست و پنجم ذی الحجه بدرگاه آسمانچاه روانه شد - و خان

الدین خان را به تهبانه داری آنجا تعیین نمود - تا بر عایای آن
 مرزوبوم زحمتی نرسد - و احمد خان نیازی را بدندوری و احداک
 مهمند را بانکوله بجهت ضبط پرگنات و فراهم آوردن کشاورزان و سایر
 رعایا که از جور و ستم مردزدان و هدیت عساکر منصوره پراگنده
 شده بودند معین ساخت - قابه تسلیم و استماله هر گرم زراعت
 سازند - و در استحکام تهبانجات کوشیده سعی نمایند که در محال آن
 ولایت اختلال راه نیابد - مقهوران بمجرد رسیدن شیخ فرید از ناسک
 بصوب کوکن رفتند - شایسته خان پس از آگاهی برین معنی باقر
 سرکرد تابینان یمین الدوله را با هزار و پانصد سوار بضبط سرکار
 جنیر و تادیب مخاذیل روانه گردانید - درینولا یرلیغ مطاع بشایسته
 خان سید - که چون از انتظام و انتساق سنگنیر و توابع آن خاطر
 جمع نموده و نواحی احمد نگر خالی است زود خود را بآنحدود
 برساند - او بموجب حکم بلا توقف با احمد نگر راهی گشت چون
 در اثنای ره نوردی از نوشته باقر دریافت که مشار الیه بر اثر پهر
 ساهو و سایر شقاوت اندوزان جانب کوکن رفته و در جنیر قلیلی از
 ادبار زدگان مانده اند - بنابراین پانصد سوار از تابینان یمین الدوله
 بسرداری سید علی اکبر (ن) بخاری بطرف جنیر فرستاد - اینان بدان
 جانب رفته شهر را از مردم ساهو متصرف گشتند - و باقر خبر مقهوران
 در ماهوی شنیده بقصد مالش روانه شد - درینوقت پسر ساهوی
 فتنه خونزد پدر قیره اختر که در حوالی چمار کونده بود آمده

قواعد آن افزون از قلعه انجرائی است - واسطه محرم بهمدگاری
 عنایت ایزدی مفتوح گشت - و خویشان بی نظام بقید امر
 بهادران ظفر انجام در آمدند - الله ویرد یخان از فتح قلاع مذکوره
 فارغ گشته خود را حوالی حصار دهر ب که بمزید استحکام و ارتفاع
 شهره آن دیار است رسانیده همت بر تسخیر آن بست - بهوجبل
 پاسبان قلعه از شنیدن فتوحاتی که بتواتر و توالی دست داده بود
 هراسان شده و تاب مقاومت افواج قاهره در خود نیافته کس نزد
 الله ویرد یخان فرستاده پیغام کرد - که اگر یک لک روپیه در
 وجه انعام و منصب و جاگیر لایق مرحمت شود قلعه بی محنت
 پیکار باولیاى دولت حواله می نماید - از آنجا که ایام بارش نزدیک
 رسیده بود الله ویرد یخان دست از قبل باز داشته ملتزمات او را
 بدرگاه جهان پناه معروض داشت - و در آن نواحی منتظر حکم
 بنشست - بعد ازان که مضمون عرضه داشت بسمع اقدس رسید
 فرمان شد که بهوجبل را پس از سپردن قلعه تسلیم منصب هزارچی
 ذات و هشتصد سوار فرموده یک لک روپیه نقد بدهد - مشار الیه
 بیست و پنجم محرم آن در فلک رفعت دشوار کشا را که تسخیر
 آن بی مدد گاری اقبال پادشاهی میسر نبود به الله ویرد یخان
 سپرد تسلیمات عنایات خاقانی . بتقدیم رسانیده در سلک بندها
 مرفوع گردید - شایسته خان در روز پیش از نوروز بسنگمذیر رسیده
 پیر زنت شیر ز تصوف پسر ساهوی سیه رو و دیگر ضلالت پیشگان
 میر آرزو - و سرانیز ازان ولایت ارازة دشت اذبار ساخت - و چون
 کسی به دست که یسعت تسک شتافته اند - شیخ فرید ولد قطب

۱۶۳
 عقب قلعه نشاندند خود را در جایی که از اینجا خبری در میان بود
 گرفت فرمود آمد - و قرار دادی که همه پناهنده بودند و هیچکس
 آبی که از طریق پورس نمیدادند - پس ترسیدند و از آنجا رفتند
 کردند - بهادران از هر طرف قلعه را محاصره کردند و با همه تفنگ و
 و هندهای فلان از قورچین حصار بخانه بود - یعنی قایمات پناهی خود
 بنشیند و باور و ساقیه از کجای قیادت محصوران مانند کوه بلند
 و از وقت که قلعه را محصور میکنند - یعنی - و باور و ساقیه
 جوارت آیند - قلعه را محصوران حصار گرفتند و از کوه پناهی
 انداختند بودند و قیام روز قلعه را محصوران گرفتند و از کوه پناهی
 دولت خاندان پنداری پورس کوه را محصوران گرفتند و از کوه پناهی
 محصور قلعه بیدار داد - که در حصار و پناهی دولت پناهی
 را گذارند و محصوران و محصوران و محصوران و محصوران و محصوران
 خود را از جنگ بیدار بیدار و محصوران و محصوران و محصوران و محصوران
 داشتند و از کوه پناهی پناهی و محصوران و محصوران و محصوران و محصوران
 بعد و پناهی حصاران فتح را محصوران گرفتند و از کوه پناهی
 آورد - و آن محصوران پناهی و محصوران و محصوران و محصوران و محصوران
 قلعه و پناهی و محصوران و محصوران و محصوران و محصوران و محصوران
 محصوران آن محصوران و محصوران و محصوران و محصوران و محصوران
 کسای خاندان پناهی و محصوران و محصوران و محصوران و محصوران
 که جمعی از خاندان پناهی و محصوران و محصوران و محصوران و محصوران
 نشینان برای محاصرت آنها قرار داد و محصوران و محصوران و محصوران
 مدت در میان در محصوران و محصوران و محصوران و محصوران و محصوران
 محصوران و محصوران و محصوران و محصوران و محصوران و محصوران

صاحبقران ثانی سرداران ظفر نشان را روی نموده می پردازد
 چون الله وردیخان بعد از ورد یرلیغ جهان مطاع بصوب قلعه
 دهرپ راهی گشت اولای پای حصار چاندور در آمده آن معقل
 زمین را که بر فراز کوهی مرتفع واقع شده در قلاع آن دیار بمثلان
 شهرت دارد محاصره کرد - و بغراوان جد و جهد شانزدهم شوال
 آنرا مفتوح ساخته کلید قلعه را بدرگاه خواقین پناه فرستاد - و گردن
 کشان آن ولایت از نیرنگی تقدیر جان و مال خود را در معرض
 زوال یافته حلقه فرمان پذیری در گوش کشیدند - ابتدا کندهار و
 قلعه دارانجراهی که آن نیز بر قلعه کوه اساس یافته و حصانت
 آن افزون از حصن چاندور است زینهار خواسته الله ویردیخان را
 دید - و نوزدهم شوال آن در استوار را بالوازم قلعه داری به بندهای
 پادشاهی سپرد - الله ویردیخان برای استمال دگر قلعه داران کندهار
 را را دو هزاره ذات و هزار سوار منصب تجویز نموده پنجاه هزار
 روبیه نقد از خزانه عامه داد - و جمعی بحراست قلعه گذاشته بتمسخر
 حصار کانبجه و مانجه که بقلعه دار دهرپ تعلق داشت روانه گردید *
 بیست و یکم شوال بان مویل منیع رسیده مداخل و مخارج
 آنرا دیده از چار جانب به ترتیب ملچار و تعیین دلیران نبرد کار
 پرداخت - یکه تاز خان را با گروهی محاذی دروازه - و غضنفر
 بصرخه و یطایفه شمالی قلعه نگاهداشته - حسن علی پسر دیگر
 را بجزری چترنج قلعه معین گردانید - و مرور خانرا (ن) باچندی

عبد اللطیف بحوالی گلکندہ رسید - قطب الملک بسعادت یادری
 پنج گروہ برسم پذیرہ پیش آمد - و تبجیل فرمان قضا جریان و
 تبرک خاقان ممالک ستانہ را از اسباب استقرار دولت دانستہ تارک
 افتخار بتسلیمات عنایات شاہنشاهی برافراخت - و عبد اللطیف
 را با احترام تمام ہمراہ خود بشہر آورد - ازان رو کہ پیشکاران تقدیر
 مواند رستگاری او از جنگ مبارزان فیروزی نشان امادہ ساختہ بودند
 و دیدہ دور بین او کشادہ - پذیرای او امری کہ در منشور دولت
 مثبت بود گشتہ خطبہ را باسمی سامیہ خلغامی راشدین والقباب
 نامیدہ بادشاہ عبد آئین بلند آوازہ گردانید - و مکرر ہنگام خطبہ
 خواندن حاضر شدہ بافشاندن زر نثار و دادن خلعت بہ خطیب
 سرمایہ سعادت اندوخت - و سکہ را باسم سامی خدیوہفت اقلیم
 مزین ساختہ لختی از زر مسکوک بدرگاہ والا ارسال داشت - و بہ تہیہ
 پیشکش مقید گردید *

دوازدم نقود مذکورہ بنظر اقدس در آمد ارکان دولت و اعیان
 سلطنت مدای تہنیت بعیوق رسانیدہ اقامت مراسم تسلیم
 نمودند - تا این عہد میمنت مہد ہیچ یکی از قطب الملکیہ را
 توفیق چنین اطاعت و خواندن خطبہ بر وفق عقاید طایفہ سنیہ
 سنیہ رفیق نگشتہ بود - ایزد تعالی ہمکنان را در سایہ لوای
 دین پروری و حق گستری این خدیو خدا پرست داشتہ از مقررہ
 بدعت و مضرت ضلالت مصئون دارد *

اکنون نکارش تئمہ این احوال بجای خود گذاشتہ بگذارش
 فتوحاتی کہ بہ امداد جنود آسمانی و اقبال حضرت

تسین قلی سوموم ساخته حواله ستمد خان نمایند . و سوداگر را
بیدار رسانند *

یازدهم کیبا زمیندار چاندا بمرحمت خلعت و کپوه سرمع
و لشتی سرمع آلات مباحی گشته بوطن سرخص گردید .

حقیقت سفیدران پادشاهی که برای هشیار

ساختن عمارتخان و قطب الماک از معتمی داد

تا بشرعی و خود پرستی رفته بودند آنکه

چون مکرمتخان بنواحی بیجاپور رسید و عمارتخان دانست که

اگر از اطاعت او ایام دولت کردن خواهد پیچید نایره قهر جهان سوز

خاقانی خرمن زندگانی او را خاکستر خواهد ساخت - و تند باد سخط

جهانبانی بنیاد امن و آسانی او از بیخ خواهد برافداخت -

ناگزیر اظهار عواداری و خدمت گزاری نموده از دراندان وایلی

درآمد ناموضع ارکهمیریا که پنج گروهی شهر است به استقبال یرلج

قدر توان و تبرک خلیفه دوران شتافته آئین تسلیم و دیگر آداب

بندگی و تعظیم بجا آورد - مکرمتخان را باعزاز و اکرام به بیجاپور برده

در تقدیم مراسم ضیافت کوشید - پس از چندی چون مکرمتخان

دریافت که عمارتخان بظاهر از خوف مدمات عساکر ستاره شمار

ابراز اطاعت و انقیاد می نماید و بباطن از شرارت انگیزی و فتنه

آمیزی نامی مدار علیه او می خواهد که فرصت یافته سرعصیان از

جنب طغیان برآورد - این معنی را عرضداشت نمود - بعد از وصول

عرضداشت بدرگاه معالی فرمان شد که افواج قاهره بتاخت مصافات

بیجاپور پیش از پیش ساعی بود و بقتل و غارت پردازند - و چون

ختمه ندی بر افراخت - شانزده اسب که خواجه کوچک واد
 نم که از سواران البهادر بر سبیل پیشکش ارسال داشته بود از نظر
 اثر گذشت - همه را بعد از آنکه خان بهادر فیروز جنگ بششیدند
 یکی از اسیران عبدالرحیم خانناتان و محمد زاهد کوکه و حکیم
 بقاء الدین خویش ستی الفسا خام پنج هزار روپیه عنایت شد -
 روز نوروز تا روز شرف از پیشکش پادشاه زادهای بخت بیدار و
 مرای نامدار از جوهر و مرصع آلات و دیگر اشیاء متاع ده لک روپیه
 بدین یرائی رسید - از آنجمله پنج لک روپیه از یمین الدوله •
 چهارم میرا و احسن و قاضی ابو سعید که عداخان بعد از روانه
 ن اواج قاهره بنهب و غارت بیجا پور از خواب مستی در آمده اینان
 بدرگاه گیتی پناه فرستاده بود بوسیله آصفخان خانناتان سعادت تقبیل
 مدد سنیه دریافتند پیشکشی مشتمل بر جواهر و مرصع آلات و عرضداشتی
 مذهبی از کمال تضرع و ابتهاج که عداخان ارسال داشته بود گذرانیدند
 هفتم پیرجی زمیندار بکنه را خلعت عنایت نموده بکمال ورنیشان که
 بکشودن حصار دهرپ و جزآن معین گشته بود مرخص گردانیدند -
 راجه دیبی سنگه که از تسبیق ولایت اوند چنه که در تیول او مقرب بود
 خاطر فراهم آورده روانه درگاه گیتی پناه شد - بون دولت ملازمت
 اندوخت - و بعد از خلعت و کعبه مرصع و اسب مغر گشت
 و نزد سید خانجهان دستوری یافت - جعفر ولد الله ورنیشان نرسنگه
 پسر کلان بکر حاجیت مردود را با سوداگری بهادر نام از طایفه اف
 که نرسنگه دیو را نزد بهاول نامقبول می برد مقید ساخته به پ
 و حکم شد که نرسنگه دیو را پس از دریافت شرف

سوار - و بمنصب هر کدام از دو نیر اوج سلطنت پادشاه زاده محمد شاه شجاع بهادر و محمد اورنگ زیب بهادر به اضافه هزار سوار ده هزاری ذات و شش هزار سوار مقرر گشت - بر اجه گچسنگه اسپ از طویلۀ خاصه با زین مطلا عنایت شد - ملا تقیاسفیر قطب الملک به استلام عتبه جلال سر بر افراخته دو نیل مست و سه ماده نیل با نبذی جواهر و مرصع آلات پیشکش قطب الملک که قیمت مجموع یک لک و بیست هزار روپیه شد بنظر انور در آورد - و بمرحمت خلعت نوازش یافت *

شانزدهم حاجی محمد جان قدسی را در جلدی قصیده که بمذح پادشاه فلک پایگاه محلی ساخته بود بزر بر کشیده مبلغ وزن را که پنجاه هزار و پانصد روپیه شد باو مرحمت نمودند - درنگ خان کلونت را که بقدم بذنگی مباحی است و در نیکو بندگی از همسران امتیاز دارد نیز بزر پنجده سده مبلغ چهار هزار و پانصد روپیه همسنگش باو عطا فرمودند - غره ذی القعدة مطابق نوزدهم فروردین که روز شرف بود راجه رایسنگه از اصل و اضافه بمنصب سه هزاری هزار و پانصد سوار - و مرشد قلیخان باضافه پانصدی ذات و پانصد سوار بمنصب دو هزار و پانصدی دو هزار و پانصد سوار - و خلیل الله خان به اضافه پانصدی ذات بمنصب دو هزار و هشت صد سوار - و هیورام گوریه اضافه پانصدی ذات و پانصد سوار بمنصب هزار و پانصدی هزار سوار - و بتیولداری دهده هیره سرفرازی یافتند - و کیدان مرزبان ولایت چاند ابدالالت طالع دولت استلام آستان جلال دریافت و سه نیل بطریق پیشکش گذرانید - و بعنایت خلعت و سرپیچ مرصع و اسپ

اسپ نوازش یافتند - و فرمان شد که خان مشار الیه و خاندوران بهادر و خانزمان با افواج سه کانه از سه جانب بولایت عادلخان در آمده رندوله را بکمک مقاهیر میان بر بسته از میان برداشته ملک بلیچاپور را بتاختهای پی در پی ویران سازند - درینصحن اگر عادلخان از غنودگی غفلت بیدار گشته ره گرای اطاعت شود دست ازینمارباز داشته آسیبی بدو نرسانند - و الا در استیصال آن خطا اندیش بکوشند *

یازدهم از عرضه داشت شایسته خان بعرض ارفع رسید که صالح بیگ نظام الملکیه نگهبان حصن کهبر درک که به نیروی طالع اظهار بندگی و ابراز دولخواهی نموده مردم ماعوی مقهور را که دران حصار بودند بقید در آورد - و قلعه را با پرگنائی نواحی به ازلیانی دولت ابد مقرون باز گذاشت - درین تاریخ عثمان روهیله از اصل و اضافه بمنصب هزاری ذات و هفتصد سوار مقتدر و مباهی گشت *

گذارش نوروز کیهان افروز

روز پنجشنبه دوازدهم شوال سنه هزار و چهل و پنج هجری پس از سپری شدن سه ساعت نجومی سریر آرای آسمان چارم پرتو اعتدال بر ساحت چمن انداخته افشوده طبعان نبات را به اهتزاز در آورد شهنشاه ابرنوال بحر افصال اورنگ گیتی ستانی بجلوس سعادت مانوس بلند پایه ساخته جهانی را کامیاب مطالب گردانیدند - بمنصب مهین گوهر بحر خلافت پادشاه زاده محمد دارا شکوه به اضافه دو هزار سوار دوازده هزار ذات و هشت هزار

دریافت - چون از اطوار ناستوده عادالخان واضح گردید که پریستانی
دماغش در تزیید است و قدر مطاوعت و متابعت بندگان درگاه
آسمان جاه که وسیله نجات اوست نشناخته باغواهی دشمنان دوست
نما مواد زوال ملک و مال خود سرانجام داده قلعه دار او بگیرد
اوسه را نهانی زر می فرستاده است و خیریت خان را با گروهی
جهت محافظت آن دو حصار استوار تعیین نموده - و ساهوی سمیه روز
را مستمال ساخته زندوله را با جمعی به معاونت او معین گردانیده
شهنشاه انجم پیاه که صواعق غضبش ارکان مستقیمه زمین را بتزلزل
در آورده درین تاریخ سید خان جهان را نیز با سپه دار خان و رستم خان
و شاه نواز خان صفوی و مرتضی خان وصف شکن خان رضوی و راوکرن
و خلیل الله خان میر آتش با پانصد هوار برق انداز و نوادر پسر میرزا
حیدر عثمینی و موال کم نبیره میرزا رستم صفوی و شیرخان ترین واحداد
مهمند و حمیمنگه راتهور و قلعه دار خان و راجه بهروز ولد راجه روز
افزون و سید فتح علی بهکری و جیرام ولد راجه انوب سنگه و خواجہ
ابوالبقا و معتوب بیگ و شاه بیگ خان کلبلی و اندر سال نبیره
زوزتن و عبد تعالی بحر مغندر خان اسمعیل اثائی - و از دکنیان
برقی محمد ز خان و مسیحی و حسن خان ولد فخر الملک و شرزه
و دیگر متاجی و جسوت و رجیتی از منصب داران دیگر که
تحت امر حاکم حرات و حاکم سیستان و حاکم بلخ و حاکم
بلخ و حاکم غزنو و حاکم قندهار و حاکم کابل و حاکم
پنجاب و حاکم سند و حاکم بنگاله و حاکم آسام و حاکم
چندیس و حاکم گوجرانپور و حاکم لکهنؤ و حاکم
بنارس و حاکم مراط و حاکم دهلی و حاکم فیروزپور و حاکم
فصل

را بهو خیل نایکوار ی که به اصطلاح اهل دکن قلعه دار را نامند و شش قلعه دیگر را فتنه پڑوهان متصرف اند - و به استظهار حصانت و استحکام آن گرد فساد برانگیخته زیر دستان پرگنات نواحی را ایذا میرسانند - به الله وردیخان که همراه شایسته خان رخصت یافته بود یرلیخ جلال بصدر پیوست که بایک تاز خان و دو هزار هوار از جمله هشت هزار سوار فوج شایسته خان بدانصوب شتافته قلاع مذکور را مسخر سازد - درین ماه مبارک بدستور معهود دامن امید مستحاجان بعطای سی هزار روپیه برآمود *

پنجم سوال از عرضه داشت شایسته خان بمعرض گشت که احمد خان نیازی قلعه را مسیج را از تصرف مردم ساهو بر آورده بحوزه تسخیر در آورد - ساجی نبالگر دکنی بانعام ده هزار روپیه نقد سرافراز گردید *

هفتم اودیهان پسر ججهار و بزرگ خرد او و سیام دودا که از نبرد گاه بس تن نیم جانی بدر برده خود را بولایت گلکنده کشیده بودند - و قطب الملك قید نموده همراه کس خود بدرگاه خواقین پناه فرستاده بود رسیدند - شهنشاه حق آگاه بزرگ خرد اودیهان را بفیروز خان ناظر سپرده فرمان دادند که او را بسعادت اسلام رسانیده با پسر بکرماجیت که سابقا بار حواله شده نگاه دارد - و در باب اودیهان و سیام دودا که کلان سال بودند حکم شد که اگر شرف اسلام دریابند بجان امان دهند - والا بپاسا رسانند - آن دو خسران گرامی از شقاوت جبلی هدایت پذیر نگشته بجهنم پیوستند *

هشتم بهرجی مرزبان بکلانه از وطن آمده دولت تلایم غنیه والا

مرتبت خلعت و اسب بر نواخته رخصت فرمودند - احمد خان
 نیازی باضافه پانصدی پانصد سوار بمنصب دو هزار و پانصدی دو هزار
 سوار - و حسن نبیره یاقوت خان که بخطاب خانیه نیز سر بلند گردید
 بمنصب دو هزار و پانصد سوار - و از اصل و اضافه قزلباشخان
 بمنصب دو هزار و پانصدی هزار و پانصد سوار - و مبارکخان نیازی
 بمنصب دو هزار و پانصد سوار - و هریکی از اهتمام خان و همت
 خان بمنصب هزار و پانصدی هزار و پانصد سوار - و مغل خان
 بمنصب هزار و پانصدی هزار سوار - و بهیم رانپور به منصب هزار
 و پانصدی هشتصد سوار - و اوزبک خان بمنصب هزار و پانصد سوار
 مرافراز گشتند - سنگرام زمیندار کنور بمنصب هزار و ششصد سوار
 نوازش یافت - و چون عمارت دولتخانه درون حصار مهاکوت انجام
 پذیرفته بود بیست و یکم خاقان گیتی ستان کنار حوض قتلو را که
 دو کوهی دولت آباد است و بقطر صفا و طیب هوا و عنایت ما
 بهترین مواضع آن نواحی است بفروغ نزول نور آگین ساختند *
 بیست و چهارم آفتاب جهان تاب سپهر خلافت حصار آسمان
 سار دولت آباد را که صفت متانت و رصانت و ارتفاع آن باشگرفی
 دیگر صنایع گزارش یافته بصعود میمنت آمود رشک افزای
 نه فلك گردانیدند *

بیست و ششم سپهدار خان از ایلچپور آمده به استلام سده
 سنیه رخ بر افروخت - و هزار اشرفی نذر گذرانید - چون بمسامع حقایق
 مجامع رسید که از جمله حصون نظام الملیکه که در سمت قلعه چافدا
 و در هرپ واقعست شش قلعه را مردم ساهوی مقهور و در قلعه

اس جهالا و گروهی دیگر از دکنیان مالوجی و کار طالب
 فتنه رای مخاطب بپادشاه و آتشخان حبشی و
 و دتاجی ولد بهادر جی و رستم راو و هاباجی و بریل راو
 دیگر دکنیان و تایلینان را با جگت سنگه که همراه برادر زاده
 و هزار سوار احدی از تغلنچپی و تیر انداز که همه اینان قریب
 هزار سوار بودند به همراهی خانزمان مقدر گشتند - و هر اوستی
 فوج بر او ستر سال و سایر راجپوتان و چند اولی به بهادر خان
 لایفه افغانان تغویض یافت - و حکم شد که خانزمان پهل از رسیدن
 محمد نگر مسال وطن ساهورا که در چمار کونده داشتی نزدیک حدود
 محمد نگر واقع است مسخر ساخته ولایت کوکن را از تصرف او بیرون
 آورد - و هرگاه یرایغ مطاع صادر بود لختی ولایت عادلخان از را که
 دران ضلع است به نهپ و غارت ویران گرداند - الله وردیخان و شیخ فرید
 و سید قطب الدین خان و یکه تاز خان و راجه سنگرام و سید ابوالفتح
 و سید عبدالوهاب و میر جعفر ولد میر حاج و از دکنیان سعادت
 خان بینجاپوری و راوت راو و سرور خان و فرحان خان و میدنی راو
 و دو هزار از تایلینان آصفخان خانخانان سپه سالار که همگی هشت هزار
 سوار بودند با شایسته خان معین شدند - و انتفاع قلعه جنیر و سنگه نیر
 و ناسک و تربنگ بدو مفوض گشت *

و هفتم رمضان مطابق بیست و ششم بهمن هر یکی از خاندوران
 بهادر و خانزمان را بخلعت و جمدهر خاصه و اسپ از طوبله خاصه
 با یراق طلا و فیل از حلقه خاصه - و شایسته خان را بخلعت جمده
 مرغ و اسپ از طوبله خاصه با یراق طلا و دیگر بندگان را در

خان و رشید خان انصاری و مادهو سنگه ولد راو رتن و امر سنگه
 ولد راجه گجسنگه و سزاوار خان ولد لشکر خان و مبارک خان
 نیاری و نظر بهادر خویشگی و اهدام خان و قزلباش خان و
 سید عالم باره و نور محمد مخاطب بعرب خان و جانسپار
 خان و مغولخان ولد زینخان کولکناش و قزاقخان و لطف الله ولد
 لشکر خان و کرم الله ولد علیمرغان بهادر و گوکلداس سیمسودیه و
 مهدیس داس راتهور و هادی داس برادر رشیدن خان و خواجه عنایت
 الله و جمعی دیگر از دکتیان و سرافراز خان و جوهر خان حبشی
 و جگجیون پسر اوداجی رام و سادات بهکری و چندی دیگر یا هزار
 سوار احمدی و تفکنچی و تیر انداز که مجموعه قریب بیست هزار
 سوار بودند در فوج خاندوران بهادر معین گشتند - و بخشگیری و واقعه
 نویسی این فوج باسحق بیگ مفوض گردید - و حکم شد که راجه
 جیسنگه با راجه بیهلداس و امر سنگه و سایر راجپوتان هراول و مبارز
 خان افغان با جماعه آنانغه چنداول باشند - و خاندوران بهادر بسمت
 قندهار و ناندیر که بملک گلکنده و بیجاپور پیوسته است رفته
 اقامت نماید - و بتاخت و تاراج پرداخته حصار اودگر و اوسه را که
 از قلاع متیننه انحدرد است مفتوح سازد - بهادر خان رو هیله و سید
 شجاعت خان و شاه بیگ خان و راو مئرسال و راجه بهار سنگه بندیله
 و پرتھیراج راتهور و خواجه برخوردار و بهیم را تهور و راجه کشن سنگه
 بهدوریه و بهگوان داس بندیله و اوریک خان و حکیم خوشحال
 و حبیب کرانی و راو تلوک چند و دلیر همت و سام سنگه راتهور و
 جگنات ل ولد مرزا شاهرخ و سید مرزا برادر مختار خان

گذاشته متوجه گهات گشتند - پس از رسیدن رایات جهانکشا بنواحی دولتآباد خانزمان صوبه دار بالاگهات از دولت آباد آمده بادراک دولت ملازمت مستسعد گشت و هزارا شرفی نذر گذرانید و یک فیل بعنوان پیشکش بنظر کمیا اثر در آورد - و مبارز خان و روستر سال نبیره را ورتن و پرتیپراج را تهو و راهتی سنگه ولد را و دودا و از دکنیان مالوجی بهونسله و پرموجی و دانش خان حبشی و گروهی از کمکیان دکن نیز رخساره سعادت بخاک آستان عرش مکان بر افروختند *

انتهاض عساکر فیروزی مائربمالش

سأهو و دیگر افساد پیشکان نظام المملکیه

و افتتاح سایر قلاع ولایت بی نظام

چون ساهوی ضلالت خو و طایفه از فتنه سالان نظام المملکیه با آنکه بی نظام در حصن گوالیار محبوس بود برای انقیاد شقاوت پژوهان آن دیار طفلی را از قبیله و بدله او برداشته نظام الملک نام کرده بودند - و برخی حصول محال ملک بی نظام بتصرف در آورده براه مخالفت سی شتافتند - درین هنگام که حوالی دولت آباد از اشعه گیتی افروز ماهیچه لوای فیروزی منور بود حکم قضا صدور یافت که خاندوران بهادر و خانزمان و شایسته خان با افواج نصرت امتزاج به تنبیه و تادیب گمراهان پردازند - اگر عا دلخان برهنه و بی طالع گروه مفسد را معارفت نه نموده درین پورش با جنود ظفر نمود موافقت نماید بدو متعرض نشوند - و الا ملک او را نیز پایمال مواکب کواکب شمار گردانند - و راجه حبیسنگه و راجه پتهلداس و مبارز

خنجر مرصع با پهلوانخانه و شمشیر مرصع و خطاب بهادری و انعام
صد اسب از انجمله یکی از طویلۀ خاصه با یراق طلا سر بر افراخت -
و از سواران منصبت او دو هزار سوار دو اسبه سه اسبه مقرر فرموده او را
بمنصب پنج هزاره ذات پنج هزار سوار دو اسبه سه اسبه عز افخار
بخشیدند - مادمه سنگه و نظر بهادر خوبشگی و میر فیض الله و باقی
بیدگ اوزبک و غیر اینان از همهرهان خاندوران بهادر ادراک دولت
ملازمت نمودند - و نخستین به اضافه پانصدی صد سوار منصب
سه هزاره هزار و ششصد سوار و دومی با اضافه پانصدی ذات منصب
دو هزاره هزار و پانصد سوار و بمرحمت علم و سید موسی با اضافه
پانصد سوار منصب هزار و پانصدی هزار و پانصد سوار و بخطاب
رحمت خان و چهارمین از اصل و اضافه بمنصب هزاره هشتصد
سوار و بخطاب قزاق خان سر بر افراختند *

هفدهم عبد الله خان بهادر فیروز جنگ بسعادت ملازمت
فایز گشته و هزار اشرفی نذر گزرا نیده فیل بهوجراج بابت زمیندار
چاندا بنظر اکسیر اتر در آورد - و بعنایت خلعت خاصه و چار قب
طلا دوزی و خنجر مرصع با پهلوانخانه و شمشیر مرصع و دو اسب
از طویلۀ خاصه یکی با زین طلا و دیگری با زین مطلا بلند پایگی
یافت - بهادر خان روهیلہ شرف ملازمت اندوخته بمرحمت خلعت
و خنجر مرصع و اسب تپچاق با زین مطلا سر افراز گردید *

بستم شهنشاه گردون حشمت منازل موضع کراره را که نخچیر
گاه مقرر حوالی برهانپور است به نزول اقدس فروغ آمود ساختند -
رت صید و شکار اخته و برهانپور را دست راست

افروز در درایت آبادان از نظر اسرف بگذرد - و نفاست جواهر و خونی
 فیتن پیشکش مذکور بعنوانی باشد که صیجری خوب آن نصفت
 دستگاه ازین جهت شود - و یقین داند که اگر توفیق قبول این احکام
 نیافت و باین ارشاد مترشد نگشت و پیشکش مزبور را بروشی که
 حکم جهان مطاع واجب الاتباع شرف صدور یافته روانه درگاه فلک
 اشتباه که ساکنان اقالیم سبعة را صلیاء و پناه است نگردانند افواج
 قاهره و عساکر منصوره بآن ملک خواهند در آمد - در آن هنگام آنچیز
 بآن ملک و اهل آن ملک برسد از نتایج اعمال خود داند *

شب پانزدهم شعبان ده هزار روپیة مقرر به ارباب احتیاج
 مرحمت شد - فردای آن خان دوران که از ملک چاندا روانه
 درگاه جهان پناه گشته بود به تلذیم عتبه جلال سرفراز گردیده
 هزار اشرفی نذر گذرانیده پنج لک روپیة نقد و فیل روپ نگار بابت
 زمیندار چاندا مذکور با یراق طلائی مبلغ پنجاه هزار روپیة که خان
 مشار الیه از خود بهرینا ساخته بود و برخی از اموال مقاهیر بندیده
 که زمیندار مذکور نزد سرداران افواج بسراامواج آورده و زنان چهار
 صد و در گنبدان پسرش و درجن سال فدیره او را بنظر انور در آورد -
 بفرمان اقدس فیل بهرینا سذر موسوم گردید و در گنبدان و درجن
 سال را مسلمان ساخته نخستین را به اسلام قلی و دومی را به علی
 قلی مسمی گردانیدند و هر دو را بقیروز خان ناظر سپردند - رانی
 پارتی چون زخم کاری داشت در گذشته بود مگر زنان بعد از
 اذراک شرف اسلام بخندمتگاری مشکوی میفو مثال نوازش
 یافتند - خاندوران بمرحمت خلعت خاصه با چارقب زر دوزی و

که بدستخط دیوانیان گرام رسیده و همراه این فرمان عالییشان فرستاد
 شده معلوم خواهد شد - آنرا ادا نماید - چون ضرور بود که فهمید
 معتمدی را بآن صوب بفرستیم تا مقدمات مسطوره را خاطر نشان
 آن شوکت دستگاه کند - و اعلام نماید که ما بدولت و اقبال نظم
 بوفور اخلاص و صدق اعتقادی که پدر آن ایالت پناه سلطان محمد
 قطب الملك مرحوم بخدمت ما داشته و خدمتی که ازان مرحوم
 بوقوع آمده این همه عنایات پادشاهانه نسبت بآن قطب فلک
 ایالت میفرمایم - و آن ملک را باز مرحمت نمایم - و مقرر
 می کنیم که بشرط استقامت بر جانده دولتخواهی و اطاعت
 و انقیاد احکام جهان مطاع عالم مطیع و ادای مطالبات سرکار خاصه
 شریفه بعد ازین ضروری از اولیای دولت قاهره بآن ملک نرسد - و
 در عوض مبلغ مذکور جواهر نفیسه و مرصع آلات ثمینه و فیضان
 بی عیب کلان نامی مثل داک سمندر و بشیر که پدر او بعنوان
 پیشکش فرستاده بود - و دیگر تصف و هدایا ازان امارت دستگاه
 گرفته رفته درگاه و نه گرد - لهذا معتمد کار آگاه ملا عبد اللطیف را
 که از بدوئی روشناس این درگاه خلیف پناه است با آنکه خدمت
 دؤقرتین داشت و بودن آن لایق عنایت در ركب ظفر نساب لازم
 بود پیش آن ایالت و شوکت پناه فرستادیم - و هر ارشادی که آن
 منصب فلک ایالت و ابرت را بایست نمود بزبان آن معتمد حواله
 فرموده ایم - بمرحوب آنچه درین فرمان عالییشان حکم شد - و بهرچه
 ازین ارشاد فرموده ایم عمل نماید - و این پیشکش را آن چنان
 توزیع نماید بمرحوب برساند و ازین سازد که در ایام نوروز عالم

اهل سنت و جماعتیم - بر ما واجب است که در هر جا که حکم
 اشرف اقدس ما جاری باشد احکام شریعت غرا و ضوابط ملت
 بیضا را جاری سازیم - و آثار بدعت و ضلالت را محو فرمایم -
 بمسامع جاه و جلال رسیده که در ملک آن قطب فلک شوکت طی
 روس الاشهاد سبب اصحاب کبار که آیات قرآن مجید و فرقان حمید
 دلالت میکنند بر فضل ایشان - و اخبار آثار صحاح شهادت میدهد
 بر علو درجه و سمو مرتبه آن بزرگان - رضی الله تعالی عنهم - و
 با فضائل صوری و معنوی ایشان قرابت قریبه حضرت رسالت
 صلوات الله و سلامه علیه و علی آله و اصحابه اجمعین فراهم آمده -
 مینمایند - و آن ایالت پناه منع نمیکند - و بسزای اعمال نمیرسانند -
 بنا برین از روی ارشاد حکم میفرمایم که از ملک خویش این امر
 قبیح و فعل شنیع برطرف گردانند - و اگر بد بختی از بی سعادت
 مرتکب شود او را سیاست نماید - و اگر چنین نخواهد کرد و
 رضامندیش باین معنی بوضوح نخواهد پیوست - درینصورت بر ما
 لازم است که در مقام تسخیر آن ملک شویم و مال و اهل آن ولایت
 را بر خود حلال دانیم - و خون آنها را هدر شناسیم - و دیگر بعرض
 رسید که خطبه را در آن ملک بنام فرمان رومی ایران میخوانند -
 هرگاه آن ایالت پناه دعوی مریدی ما مینموده باشد با فرمان
 رومی ایران چه رجوع دارد - باید که بعد ازین نام فرمان رومی
 ایران در خطبه مذکور نسازد - و در آن ملک خطبه بنام فامی و
 القاب سامی ما مزین باشد - دیگر مبلغ کلی از بابت پیشکش
 آن ایالت و شوکت پناه را باید دان چنانچه تفصیل آن از ادراقی

ماند بمقتضای آنچه درین فرمان عالی شان حکم شده بموجب آن
آنچه آن عدالت پناه را زبانی ارشاد فرموده ایم بعمل آورد - و اگر
بسخن جمعی از نا عاقبت اندیشان بخلاف این مراتب عمل
نماید آنچه بآن عدالت پناه و آن ملک برسد آنرا از نتایج اعمال
خود داند - و وبال هر آزاری که درین ضمن بخلق الله برسد آنرا
بخود عاید شناسد - یک قبضه دھوپ خاصه میناکار با پرده مرصع
و فرگل خاصه مصحوب خان مشار الیه فرستاده شد - عنایت پادشاهانه
را شامل حال خود داند - کنار آب زبده در مقام هندیہ تحریر یافت *
و عبد اللطیف گجراتی را که سر رشته طلب و تفحواہ تیول با
او بود بمرحمت خلعت و امپ و قیل نوازش نموده نزد قطب
الملک روانہ ساختند و فرمان قدر توان با کمر مرصع تبرک فرستادند *

نقل فرمان عالی شان بقطب الملک

ایالت و امارت پناه - ارادت و عقیدت دستگاه - عمدۀ اساجد
گرام - سلالہ اکرام عظام - نقادۀ خاندان عز و علا - عضادۀ دودمان
مجد و اعتلا - زبده مخلصان صلاح اندیش - خلاصہ متخصمان معادت
کیش - مورد الطاف شاهنشاهی - مصدر آداب خیر خواهی -
جوهر مرآة صفا و صفوت - فروغ ناصیغ دولت و رفعت - سزاوار
عاطفت بیکران - المخصوص بعنایت الملک المنان - قطب الملک
بشمول عنایات پادشاهانه مستظهر بوده بداند - که ما بدولت و
اقبال پادشاه اسلام - و مروج دین مبین حضرت مهدی انام - علیه و
والآلہ و اصحابہ صلوات الله الملک العالم - و موبد و مروج مذهب

خود امتیاز تمام دارد - و گفته و کرده او پیش ما منظور و معتبر است - با آنکه بخدمت دیوانی بیوتات سرافراز است - و بودن او در ركب سعادت لازم - بآنصوب مرخص ساختیم تا مراتب مذبوره فی الصدر و این ارشادها را خاطر نشان نماید - و احکام جهان مطاع عالم مطیعی چند را که بآن زبده مخلصان ارادت کیش فرموده ایم برساند تا بمقتضای آن عمل کند - و بمزده عنایت قلعه سولاپور و محال متعلقه آن و عنایت ملک ونکو که مجموع آن نه لک هون جمع دارد آن عدالت و نصفت پناه را مسرور و مبتهج گرداند - هرگاه خان مشارالیه بملاقات آن قدوه متخصصان ارادت کیش فایز گردد - و آن مراتب را بالتمام معلوم نماید - و آن حشمت و شوکت دستگاه تمام آن مقدمات را قبول کند - و عرضه داشت خود را که مشتمل بر قبول این مقدمات بوده باشد نوشته با عرضه داشت خان مذکور بدرگاه والا بفرستد - فرمان عالیشان مزین بنشان پنجه مبارک که از صدور آن فرمان مرحمت عنوان خاطر آن عدالت و نصفت دستگاه بالکل بهمه جهات از جانب عنایت و مرحمت ما جمع گردد - صادر خواهد شد - و بآنجا خواهیم فرستاد - تا خان مشارالیه آن امارت و ایالت پناه را بورود آن فرمان عنایت عنوان مسرور و مطمئن خاطر گرداند - و پیشکشی را که مقور شده گرفته آن چنان روانه شود که در ایام نوروز عالم افروز بدولت آباد برسد و آن پیشکش را از نظر اشرف اقدس اعلی بگذراند - مجمل اگر آن عدالت و نصفت دستگاه میخواهد که درجا و مقام خود ایمن باشد و ملک آن نصفت و حشمت پناه از آمیدب لشکر ظفر پیکر محفوظ

